

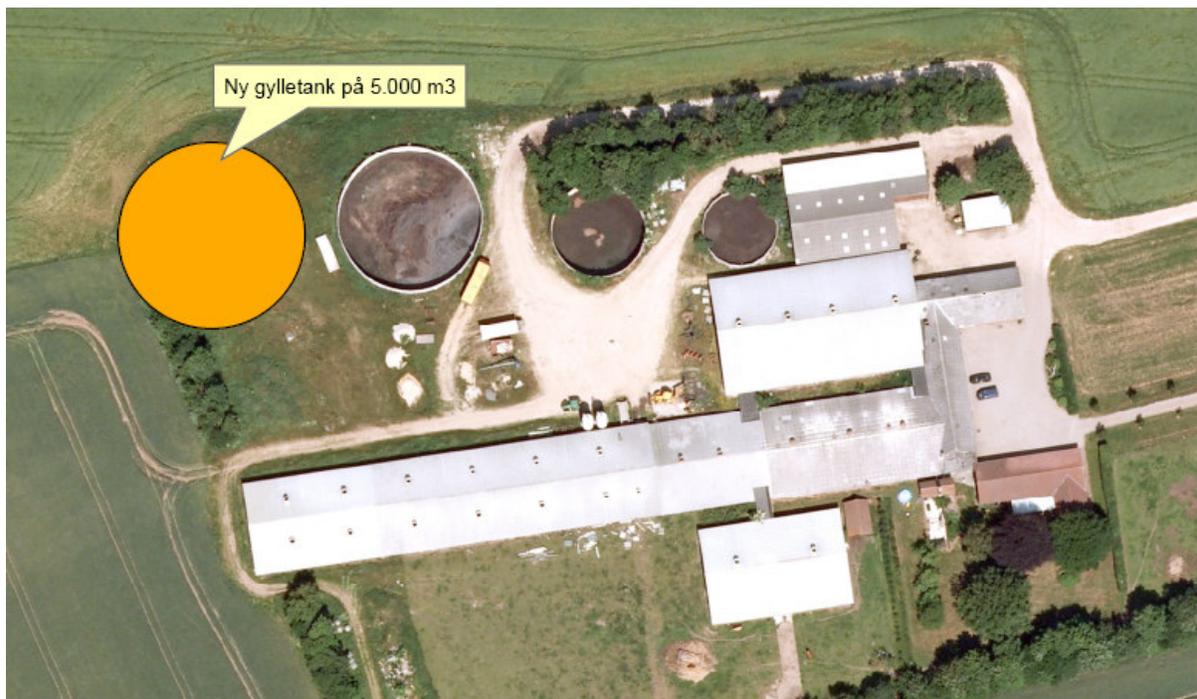

Varde Kommune

MILJØGODKENDELSE
af svinebrug på
Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde

I henhold til § 12 i Lbk nr. 1486 af 4. december 2009
om miljøgodkendelse af husdyrbrug

Godkendt den 13. september 2011

Udarbejdet af:

Miljø
Toften 2
6818 Årre

Sagsbehandler: Klaudi Andresen
Direkte tlf. 79947525
E-mail: klan@varde.dk

VARDE KOMMUNE
Teknik og Miljø
Bytoften 2
6800 Varde

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

Doknr. 1.004.556
Sagsnr. 310.307

Indholdsfortegnelse:

1	INDLEDNING	5
2	BAGGRUND FOR MILJØGODKENDELSE	6
2.1	DATABLAD	6
2.2	BAGGRUND	6
3	GODKENDELSE	7
3.1	BESKRIVELSE AF PROJEKTET	7
3.2	RETSBESKYTTELSE OG REVURDERING	7
3.3	SUPPLERENDE OPLYSNINGER	7
3.4	FORUDSÆTNINGER	8
4	VILKÅR FOR GODKENDELSEN	9
4.1	ÅRSPRODUKTION	9
4.2	DRIFT OG INDRETNING	9
4.3	LANDSKABSINTERESSER	9
4.4	INFORMATION OG ÆNDRINGER PÅ HUSDYRBRUGET	9
4.5	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG	9
4.6	OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING	10
4.7	LUGT	10
4.8	STØJ	10
4.9	STØV	11
4.10	TRANSPORT	12
4.11	SKADEDYR	12
4.12	SPILDEVAND OG OVERFLADEVAND	12
4.13	MARKVANDINGSBORING	12
4.14	OPLAG AF OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER	13
4.15	AFFALD	13
4.16	LYS	13
4.17	UDBRINGNINGSAREALER	13
4.18	EGENKONTROL	14
4.19	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	14
4.20	UHELD OG RISICI	14
4.21	OPHØR	14
5	KLAGEVEJLEDNING	15
6	OFFENTLIGGØRELSE	16
7	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	17
7.1	BELIGGENHED	17
7.2	AFSTANDSKRAV	17
7.3	LANDSKAB OG KULTURMILJØ	19
7.4	DYREHOLDETS STØRRELSE FØR OG EFTER UDVIDELSEN	21
7.5	INDRETNING	22
7.6	FORBRUG AF VAND OG ENERGI	26
7.7	FAST AFFALD OG KEMIKALIER	27
7.8	OPLAG AF OLIE	28
7.9	HUSDYRGØDNING - PRODUKTION, OPBEVARING OG UDBRINGNING	28
7.10	FODEROPBEVARING	29
7.11	LUGT	29
7.12	STØJ	30
7.13	STØV	31
7.14	SKADEDYR	31

7.15	DØDE DYR	31
7.16	LYS	31
7.17	TRANSPORT	32
7.18	SPILDEVAND	33
7.19	DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD	34
7.20	BESKYTTEDE NATUROMRÅDER OMKRING EJENDOMMEN - AMMONIAK	34
7.21	HARMONI OG AREALKRAV	39
7.22	KG N OG P TILFØRT UDSPREDNINGSAREALET	43
7.23	NITRAT TIL OVERFLADEVAND - VANDLØB, SØER OG KYSTVANDE	44
7.24	NITRAT TIL GRUNDEVAND	47
7.25	FOSFOR	47
7.26	PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER)	48
7.27	UDBRINGNINGSAREALER – ØVRIGE FORHOLD	49
7.28	VURDERING AF 3. MANDSAREALER	51
7.29	BAT - AMMONIAK	52
7.30	BAT - NITRAT	54
7.31	BAT - FOSFOR	55
7.32	BAT – FODRINGSSTRATEGI	55
7.33	BAT - MANAGEMENT	56
7.34	BAT - FORBRUG AF VAND OG ENERGI	56
7.35	BAT - OPBEVARING	57
7.36	BAT - UDBRINGNING	58
7.37	FRAVALG AF BAT	59
7.38	SAMLET BAT-VURDERING	59
8	EGENKONTROL	59
9	FORANSTALTNINGER VED OPHØR AF PRODUKTION	59
10	ALTERNATIVE MULIGHEDER	60
11	NABOHØRING	60
12	SAMLET VURDERING	61
13	BILAG 1. BEREDSKABSPLAN FOR GELLERUP SKOLEVEJ 30	62

1 Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af svineholdet på Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde i Varde Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelse, har Varde Kommune udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår, se afsnit 4.

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort i ugeaviserne i Varde Kommune den 27. december 2007. Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger.

2 Baggrund for miljøgodkendelse

2.1 Datablad

Husdyrbrugets ejer/ Ansøger:	Thomas og Sanne Christensen, Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde, 76941416 / 25330989. E-mail: gellerupgaard@mail.tele.dk
Kontaktperson:	Thomas og Sanne Christensen, Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde, 76941416 / 25330989. E-mail: gellerupgaard@mail.tele.dk
Husdyrbrugets navn og adresse:	Gellerupgård, 6800 Varde
Matrikel nr. og ejerlav:	5i, 3z, 3g, 6dn, 1bd, 1z, 1y, 5n, 6h, 1e, 1p og 6b Gellerup, Varde Jorder
Virksomhedens art:	Svineproducent
Ejendomsnummer:	5730011848
CHR-nummer:	95218
CVR-Nummer:	10170257
Konsulent:	Lars Schmidt/Lene Egtved Andersen, Niels Borhs Vej 2, 6000 Kolding. 76341700 / 20133325. E-mail: las@khl.dk
Tilsynsmyndighed:	Varde Kommune
Udkast i nabohøring:	26. maj 2011
Godkendelsesdato:	13. september 2011

2.2 Baggrund

Thomas og Sanne Christensen har søgt om miljøgodkendelse af svineproduktionen på Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde.

Ansøgningen er modtaget af Varde Kommune den 17. december 2007. I en periode har ansøgningen været sat i bero. Denne miljøgodkendelse er lavet ud fra ansøgning nr. 4056, version 8, der er indsendt i maj 2011.

Varde Kommune har ikke modtaget bemærkninger til udvidelsen i idefasen efter offentlig annoncering.

3 Godkendelse

Varde Kommune har afgjort, at husdyrbruget på Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde kan udvides som ansøgt. Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den efterfølgende miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Miljøgodkendelsen meddeles efter § 12 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug på en række nærmere angivne vilkår i afsnit 4.

Et udkast til afgørelse om miljøgodkendelse af husdyrbruget var sendt til ansøgeren og berørte naboer til udtalelse den 26. maj 2011.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at tilladelse og godkendelser der vedrører anden lovgivning skal indhentes særskilt.

Henvendelse om godkendelsen kan ske til Varde Kommune, Miljø.

Opmærksomheden henledes på, at eventuelle udvidelser og ændringer af husdyrbrugets anlæg og arealer skal meddeles Varde Kommune, hvis disse afviger fra de oplysninger, der fremgår af miljøgodkendelsen. Udvidelse og ændringer skal forinden godkendes af Varde Kommune.

3.1 Beskrivelse af projektet

Svinebesætningen udvides fra 233,84 til 351,60 dyreenheder i eksisterende bygninger. Derudover etableres en ny gylletank på 5.000 m³.

3.2 Retsbeskyttelse og revurdering

Godkendelsen er jf. § 40 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug retsbeskyttet i 8 år efter godkendelsens dato. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 13. september 2019.

Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, j.f. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2019.

3.3 Supplerende oplysninger

I forbindelse med godkendelsesarbejdet af Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde har Varde Kommune orienteret og indhentet oplysninger fra følgende:

- Idefasen ved offentlig
- Høring i Team Natur og Park i Varde Kommune angående arealer
- Høring i Team Natur og Park i Varde Kommune angående landskabelig vurdering.
- Nabohøring ved berørte naboer og parter i sagen.

3.4 Forudsætninger

Varde Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen nr. 4056 version 8. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 og § 29 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug opfyldes.

4 Vilkår for Godkendelsen

4.1 Årsproduktion

- a. Husdyrbruget har godkendelse til et dyrehold på maksimalt 351,60 dyreenheder (DE) der fordeler sig normalt med 900 årssøer inklusiv smågrise indtil 7,3 kg, 27.900 prod. smågrise (7,3 til 32,0 kg), 2 ammekøer (400-600 kg), 2 kalve (0-6 mdr.) og 2 kvier (6 mdr. til kælvning) på ejendommen Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde. Årsproduktion opgøres på basis af planåret (1.august til 31.juli)

4.2 Drift og Indretning

- a. Husdyrbrugets drift og indretning skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse, med mindre andet fremgår af godkendelsens vilkår.
- b. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 95.218.
- c. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.
- d. Foder til grise fra 7,3 til 32,0 kg må højst indeholde 5,2 gram fosfor pr. FE.

4.3 Landskabsinteresser

- a. Udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelse i ansøgningsmaterialet.
- b. Gylletanken skal opføres i afdæmpede farver og i ikke reflekterende materiale.
- c. Der skal etableres et nyt læhegn nord og vest for den ansøgte gylletank, som vist på figur 3. Beplantningen skal minimum være 3 rækker buske og træer, bestå af 20 % fyrretræer og vedligeholdelsen skal foregå efter de retningslinjer, som fremgår af Skov-info nr. 13 om træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplanter fra Skov- og Naturstyrelsen (<http://www.skov-info.dk/haefte/13.htm>). Beplantningen skal etableres senest et år efter at den nye gylletank er bygget.

4.4 Information og ændringer på husdyrbruget

- a. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til Varde Kommune senest 1. måned efter, det har fundet sted.
- b. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til Varde Kommune inden gennemførelsen. Varde Kommune vurderer om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

4.5 Ammoniakreducerende tiltag

- a. Den ny gylletank på 5.000 m³ skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækning lukkes. Skader på fast overdækning skal udbedres hurtigst muligt.

- b. Gødningsregnskabet type 2 korrektion for grise fra 7,3 til 32,0 kg må højst være 0,93 beregnet efter følgende formel: $((\text{FE pr. produceret gris} \times \text{gram råprotein pr. FE}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,026 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/0,628 = (((32 \text{ kg} - 7,3 \text{ kg}) \times 1,96 \text{ FE/kg}) \times 158,50/6250) - ((32 \text{ kg} - 7,3 \text{ kg}) \times 0,026 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/0,628 = 0,93$

4.6 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- a. Gyllebeholderne skal jævnlige, og mindst én gang årligt, visuelt kontrolleres for skader og brud, herunder kabelbrud. Evt. brud eller skader skal straks udbedres.
- b. Udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener søges begrænset mest muligt.
- c. Påfyldning af gylle til gyllevogn o.l. skal altid ske under opsyn.
- d. I forbindelse med påfyldning af gylle fra gyllebeholdere må der ikke spildes gylle således, at der er fare for forurening af grund- eller overfladevand - herunder vandløb eller søer.

4.7 Lugt

- a. Husdyrbrugets drift må ikke medføre lugtgener, der af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige uden for virksomhedens skel.
- b. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
- c. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Virksomheden afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.

4.8 Støj

- a. Husdyrbruget bidrag til støjbelastningen må, ved udendørs opholdsarealer ved boliger beliggende i landzone uden for eget skel, ikke overskride de anførte værdier i tabel 1, 1,5 meter over terræn i frit felt:

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Tabel 1. Støjgrænser

- b.** Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser.
- c.** Ved dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal der ses bort fra kortvarig sæsonafhængig kørsel udenfor ejendommen f.eks. pløjning og høst.
- d.** Hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, skal husdyrbruget dokumentere, at støjvilkåret er overholdt. Dokumentationen skal belyse støjbelastningen med husdyrbruget i fuld repræsentativ drift. Dette kan dog højst kræves en gang årligt, såfremt støjgrænserne i tabel 1 overholdes.

Dokumentationen skal ske i form af resultat af en støjmåling udført efter retningslinierne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984, eller efter en beregning udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Ved ændringer skal den nyeste vejledning anvendes.

Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Er dokumentationen udført som måling, skal driftsforholdene under målingen beskrives. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A).

- e.** Målingerne eller beregningerne skal udføres af en person eller et laboratorium, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Måling - ekstern støj".
- f.** Resultaterne skal sendes til tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter målingernes gennemførelse.

4.9 Støv

- a.** Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

4.10 Transport

- a. Transport til- og fra husdyrbruget skal fortrinsvis foregå i dagtimerne. I forbindelse med kortvarige sæsonbetonede arbejder som f.eks. høst og gødningsudkørsel tillades kørsel udenfor dagtimerne.
- b. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild af gylle, skal dette straks opsamles.

4.11 Skadedyr

- a. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- b. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

4.12 Spildevand og overfladevand

- a. Spildevand fra rengøring af stalde skal ledes til gyllesystemet og anvendes efter gældende regler.

4.13 Markvandingsboring

- a. Der skal en gang hvert 3. år efter 20 timers vanding, dog senest 30. juni foretages en vandanalyse af markvandingdboringen nr. 121.126 jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1449 af 11. december 2007, om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg svarende til:

- Forenklet kontrol
- Ammonium (NH₄)
- NVOC
- Kalium

Der skal tages analyser hvert 3. år, indtil Varde Kommune meddeler, at det ikke mere er nødvendigt.

- b. Det påhviler ejendommens ejer for egen regning selv at rekvirere analysen, udført af et akkrediteret laboratorium. Analyseresultatet sendes til Varde kommune.
- c. Hvis boringen samtidig benyttes til fødevarerproduktion, herunder mælkeproduktion, der er omfattet af kontrol, kan analysetidspunktet flyttes således at samme analyse ikke laves to gange. Det accepteres, fordi der hele året vil være et forholdsvist stort vandforbrug. Flyttes analysetidspunktet skal Varde kommune straks have besked om dette.
- d. Ændringer i vandkvaliteten skal straks meddeles tilsynsmyndigheden.
- e. Ved begrundet mistanke om forurening af vandboringen kan tilsynsmyndigheden kræve yderligere analyser udført for ejers regning.
- f. Varde kommune kan kræve boringen lukket eller flyttet, hvis der sker forurening af boringen.

- g. Kommunen kan bringe indvindingen til ophør uden erstatning til rekvirenten, hvis det på baggrund af analysen skønnes nødvendigt for at beskytte grundvandet mod forurening.

4.14 Oplag af olie, pesticider og øvrige kemikalier

- a. Opbevaring af kemikalier, samt spildolie og kemikalieaffald, skal foregå i rum med fast bund og uden mulighed for forurening af jord, afløbssystem, grundvand og vandløb.
- b. Opbevaring af diesel /fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder og på varig og stabil bund. Spild skal kunne opsamles, og der må ikke være mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- c. Olie- og kemikalieaffald samt andet farligt affald skal afleveres til godkendt modtager, jf. Varde Kommunes regulativ for farligt affald.

4.15 Affald

- a. Animalsk affald og døde dyr skal fjernes fra ejendommen inden der opstår kadaverøse forandringer, der kan give anledning til lugtgener eller andre uhygiejniske forhold. Affaldet skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt.
- b. Medicinrester og tom medicinemballage leveres retur til dyrlæge, apotek eller anden godkendt modtager. Klinisk affald (sprøjte og kanyler og andre skarpe genstande) skal afhentes/ afleveres efter behov, dog mindst 1 gang årligt.
- c. Erhvervsaffald skal håndteres i overensstemmelse med Varde Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald.
- d. Dagrenovation skal håndteres i overensstemmelse med Varde Kommunes til enhver tid gældende regulativ for dagrenovation.

4.16 Lys

- a. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener uden for ejendommens eget areal.

4.17 Udbringningsarealer

- a. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer der fremgår af miljøgodkendelsen. Ændringer af udbringningsarealet skal anmeldes til Varde Kommune.
- b. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens ejede og forpagtet arealer svarende til 1,4 DE/ha. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber.
- c. På mark 10-0 (se figur 16) skal der etableres en 10 m bred bræmme ind til det § 3 beskyttede, der ikke bruges som udspretningsareal, hvor følgende gælder:
- Gylle må kun nedfældes.
  - Fast husdyrgødning må ikke udspredes
  - Kunstgødning må kun placeres, og ikke udspredes
- d. Der skal ud over de til enhver tid gældende regler etableres mindst 8,0 % efterafgrøder. Disse kan ikke erstattes af vintergrønne marker, og der skal ske fradrag for eftervirkning i følgende års gødningsplanlægning.

- e. På mark 10-0 er noget af udspretningsarealet beskyttet i henhold til naturbeskyttelsesloven § 3. Det område på figur 14, der er vist med rødt må ikke bruges som udspretningsareal.

4.18 Egenkontrol

- a. Dokumentation skal opbevares samlet, i papirform eller elektronisk, og være lettilgængelige for tilsynsmyndigheden.
- b. Dokumentation skal fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende og skal gemmes minimum 5 år.

4.19 Bedste tilgængelige teknik

- a. Anlæg der er særligt energiforbrugende skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

4.20 Uheld og Risici

- a. Der skal være udarbejdet en beredskabsplan for bedriften.
- b. Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder evt. spild på udendørs arealer, der kan medføre forøget forurening eller indebære fare herfor, skal straks meddeles alarmcentralen (tlf.: 112) og efterfølgende Varde Kommune, Miljø (tlf.: 79946800).

4.21 Ophør

- a. Ophører udnyttelse af godkendelsen helt eller delvist i tre på hinanden følgende år bortfalder den del der ikke har været udnyttet de seneste tre år.
- b. Ved ophør af driften, skal tilsynsmyndigheden orienteres.
- c. Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, alle opbevaringsanlæg tømmes og rengøres og ejendommen skal fremstå i miljømæssig god stand.

5 Klagevejledning

Godkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet i henhold til § 76 i loven om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug af de klageberettigede, der fremgår af lovens §§ 84 -87.

Eventuel klage stiles skriftlig til Natur- og Miljøklagenævnet, men sendes til Varde Kommune, Bytoften 2, 6800 Varde. Klagen skal være Varde Kommune i hænde senest den 19. oktober 2011, kl. 15:30 (4 uger efter offentliggørelsen). Varde Kommune sender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet umiddelbart efter klagefristens udløb.

Der gøres opmærksom på, at klage over godkendelsen ikke har opsættende virkning på muligheden for at anvende godkendelsen, med mindre Natur og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr for privatpersoner og 3.000 kr for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget en klage. Klager skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder først behandling af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves.
- 2) Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse samt være i overensstemmelse med § 26 i Forvaltningsloven.

6 Offentliggørelse

Godkendelsen vil blive annonceret i ugeaviserne i Varde Kommune 20. og 21. september 2011.

På Varde Kommunes vegne den 13. september 2011.

Klaudi Andresen

Miljømedarbejder

Kopi sendt til:

- Konsulent Lene Andersen, Niels Borhs Vej 2, 6000 Kolding, e-mail: lea@khl.dk
- Naturstyrelsen Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, e-mail: rib@nst.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, e-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v. Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 Kbh.V: e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 Kbh.K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 Kbh.N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskeren.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh.V., e-mail: natur@dof.dk samt lokalforeningen for sydvestjylland e-mail: varde@dof.dk

7 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Beliggenhed, Landskab og Kulturmiljø

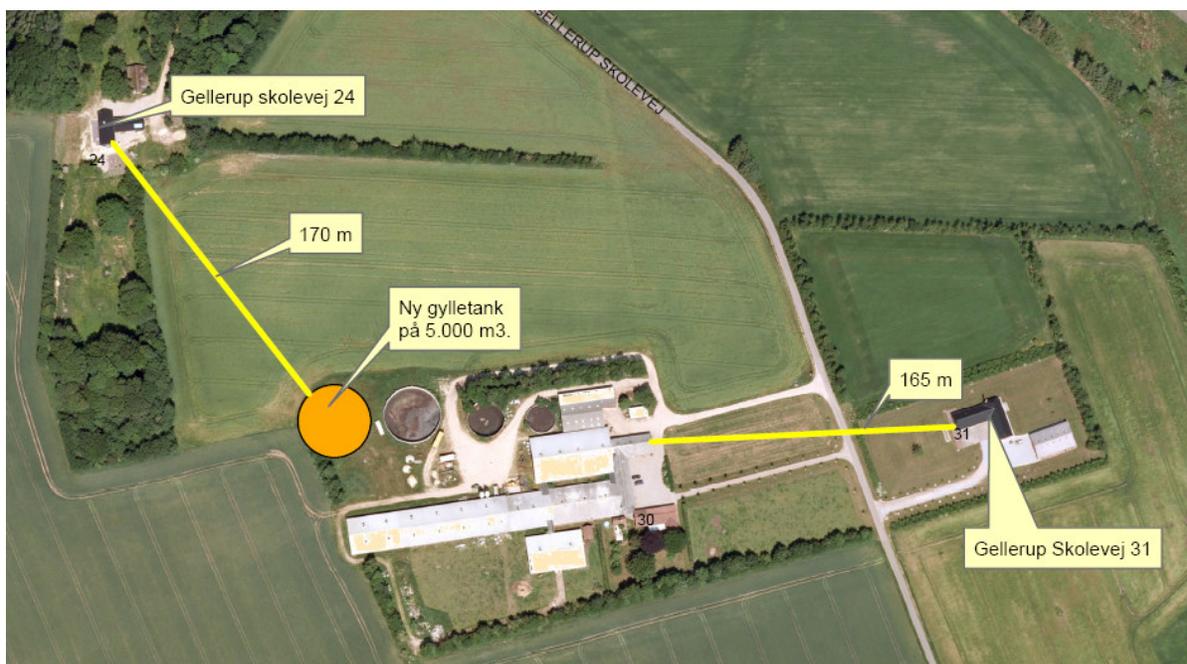
7.1 Beliggenhed

Husdyrbrugets anlæg ligger ifølge Kommuneplan 2010-2022 for Varde Kommune i et område, der er vurderet som værdifuldt landskabs- og landbrugsområde.

Anlægget ligger udenfor et område med særlige drikkevandsinteresser.

Der er ingen lokalplan gældende for området.

Husdyrbruget ligger på Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde, der ligger cirka 1,5 km øst for Varde, der er nærmest samlede bebyggelse. Nærmeste naboer er Gellerup Skolevej 24, der er beliggende ca. 170 m nordvest for den nye gylletank og Gellerup Skolevej 31, der ligger cirka 165 m øst for ejendommen. Gellerupvej Skolevej 24 og 31 er registreret som landbrug. Se figur 1. Nærmeste nabo, der ikke er registreret som landbrug, er Gellerup Skolevej 39, der ligger cirka 580 m sydøst for ejendommen.

Figur 1: Afstand til nærmeste nabo.

7.2 Afstandskrav

Afstandskrav iht. Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

Lovens § 6, der omhandler afstand til nabobeboelse, byzone- eller sommerhusområde, blandet bolig og erhverv mv., er overholdt.

Lovens § 8, der omhandler placering af stalde og opbevaringsanlæg i forhold til vandforsyningsanlæg, vandløb, dræn, søer, offentlig vej, privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på samme ejendom og til naboskel, er overholdt med

undtagelse af afstand til markvandsboring. I gårdspladsen er der en markvandsboring (DGU nr. 121.126), der ligger 2 m fra drægtighedsstald. Se figur 2.

Figur 2: Placering af markvandsboring.

I forbindelse med tilladelsen af 7. februar 2001 er der stillet vilkår om at der skal udtages en prøve til analysering en gang årligt. Den 9. dec. 2005 er analysehyppighed ændret til hvert 3. år. Der stilles vilkår om at hvert tredje år efter 20 timers vanding, dog senest den 30. juni, skal foretages en vandanalyse af markvandsboring DGU nr. 121.126, jævnfør Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1449 af 11. december 2007, om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg svarende til forenklet kontrol, ammonium (NH_4^+), NVOC og kalium (K). Det påhviler ejendommens ejer for egen regning selv at rekvirere analysen udført af et autoriseret laboratorium. Analyseresultatet sendes til Varde Kommune.

7.3 Landskab og kulturmiljø

Husdyrbrugets bygninger ligger i et område, der er vurderet som værdifuldt landskabs- og landbrugsområde. Den nye gylletank etableres i sammenhæng med det eksisterende byggeri.

Landskabstype og terræn

Ejendommen er beliggende på Esbjerg Bakkeø. Landskabets karakter er især præget af et let bølgende terræn opdelt i store intensivt dyrkede flader afgrænset af levende hegn, vandløb og enkelte diger. De levende hegn er overvejende lange sammenhængende løvtræshegn, visse steder dog med mere fragmenteret karakter. Digerne er overvejende præget af sammenhængende hegnbeplantninger. Større plantageområder og mindre løvskovsområder præger området, primært syd for Varde By og områdets vestlige del ved Tranbjerg. Enkelte mindre dalstrøg strækker sig fra bakkeøens centrale dele mod nord og syd til de omkringliggende smeltevandsdale og sletter. Lavbundsområderne heri udnyttes ekstensivt og er flere steder præget af kratbevoksning. Bebyggelsen er karakteriseret ved overvejende middelstore gårde og husmandssteder beliggende langs vejene, enkelte let tilbagetrukket og andre koncentreret i mindre sammenhængene bebyggelser eller landsbyer. Det er karakteristisk, at den mere sammenhængende bebyggelse ligger på overgangen mellem bakker og dalstrøg. De karaktergivende elementer skaber overordnet set et enkelt jordbrugslandskab.

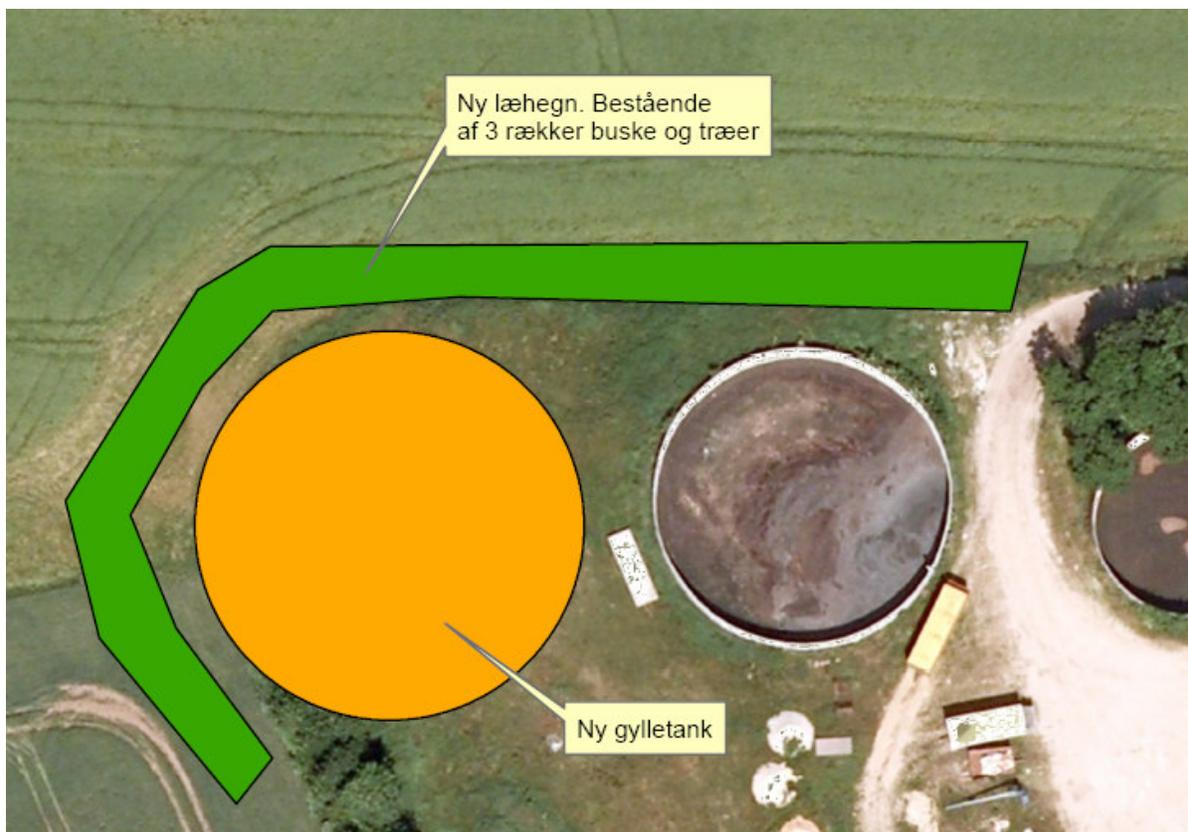
Ejendommen er igennem tiden blevet udbygget af flere omgange. Ejendommen var oprindelig og er fortsat delvis afskærmet af beplantning.

Anlæggets tilpasning til terræn og eksisterende forhold

Ved den ansøgte udvidelse af ejendommen bliver der fældet lidt af den eksisterende beplantning. Varde Kommune ønsker en plantning nord og vest for gylletankene på Gellerup Skolevej 30. Beplantningen skal placeres således, at det virker afskærmende mod det værdifulde landskabsområde. Beplantningen skal minimum være 3 rækker buske og træer placeret nord og vest for den ansøgte gylletank. Se figur 3. Beplantningen skal bestå af hjemmehørende og egnskarakteristiske træer og buske.

Plantningen og vedligeholdelsen af beplantningen skal foregå efter de retningslinjer, som fremgår af Skov-info nr. 13 om træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplanter fra Skov- og Naturstyrelsen (<http://www.skov-info.dk/haefte/13.htm>). Plantningen skal være plantet senest ét år efter at gyllebeholden er opført.

Der stilles følgende vilkår: Der skal etableres et nyt læhegn nord og vest for den ansøgte gylletank, som vist på figur 3. Beplantningen skal minimum være 3 rækker buske og træer, bestå af 20 % fyrretræer og vedligeholdelsen skal foregå efter de retningslinjer, som fremgår af Skov-info nr. 13 om træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplanter fra Skov- og Naturstyrelsen (<http://www.skov-info.dk/haefte/13.htm>). Beplantningen skal etableres senest et år efter at den nye gylletank er bygget.

Figur 3. Placering af ny læhegn.

Der er sten- og jorddiger i området. Disse er hovedsageligt placeret i markskel og langs kanten af skove og lysåbne naturområder. Der er dog ikke nogen diger i umiddelbar nærhed af anlægget – det nærmeste dige ligger ca. 250 meter nordvest for den nye gylletank.

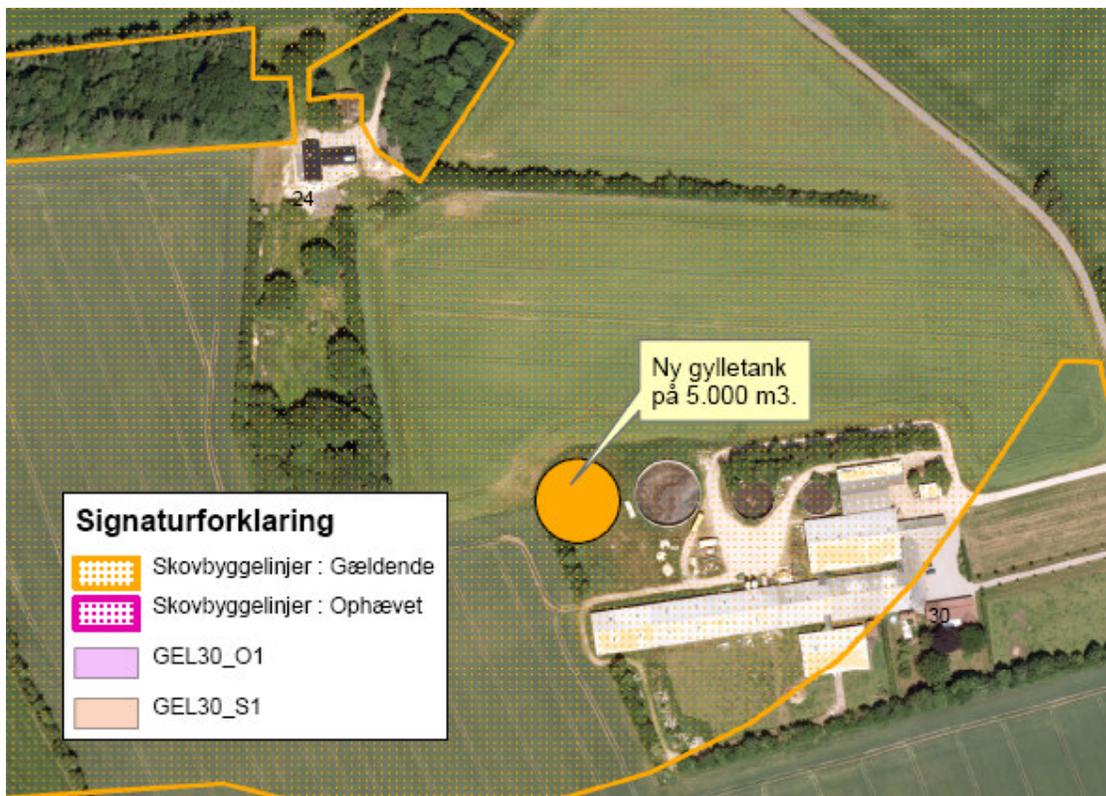
Området, hvor anlægget er placeret, er ikke registreret som bevaringsværdigt kulturmiljø eller beliggende i et fredet område.

Varde Kommune vurderer at oplevelsen i landskabet ved udvidelsen ikke er i strid med Kommuneplan 2010-2022 for Varde Kommune. Varde Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Det vurderes tillige, at de nye driftsbygninger, herunder gyllebeholderen, ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet samt at det ikke vil få indflydelse på det udpegede kulturmiljø. Varde Kommune vurderer samlet, at udvidelsen og de deraf følgende ændringer i området ikke vil være i strid med hensynet til kulturhistoriske interesser.

Der stilles vilkår til at udformning, arkitektur og materialevalg er forenelig med landskabsinteresser.

Skovbyggelinie

Den nye gylletank ønskes opført indenfor skovbyggelinie, men da den nye gylletank skønnes nødvendig for jordbrugserhvervet, gælder der ikke restriktioner i forbindelse med skovbyggelinie. Se figur 4.

Figur 4. Skovbyggelinjer.

Udvidelsen sker i øvrigt udenfor beskyttelseslinierne for fredede fortidsminder, sten- og jorddiger samt øvrige fredede områder.

Husdyrhold og drift

7.4 Dyreholdets størrelse før og efter udvidelsen

I tabel 2 ses antal dyr før og efter udvidelsen. Besætningen består efter udvidelsen af 900 årssøer, 27.900 prod. smågrise (7,3 til 32,0 kg), 2 ammekøer (400-600 kg), 2 kalve (0 til 6 mdr.) og 2 kvier (6 mdr. til kælvnng).

Dyreart	Før udvidelsen		Efter udvidelsen	
	Antal	DE	Antal	DE
Årssøer inklusiv smågrise til 7,3 kg	700	162,80	900	209,29
Smågrise (7,3 til 28,0 kg)	16.448	69,25		
Smågrise (7,3 til 32,0 kg)			27.900	139,50
Ammekøer (400-600 kg)	2	1,25	2	1,25
Småkalve (0- 6 mdr.)	2	0,54	2	0,54
Kvier (6 mdr. til kælvnng)			2	1,02
I alt		233,84		351,60

Tabel 2: Antal dyr før og efter udvidelsen.

7.5 Indretning

Udvidelsen af bedriften foregår i eksisterende stalde. Eneste nybyggeri er en gylletank på 5.000 m³. Nedenstående gennemgås indretning i de forskellige staldafsnit efter udvidelsen i henhold til figur 5.

Staldafsnit 1.1.1.

Farestald med kasserstier med delvis spaltegulv. 71 stipladser.

Staldafsnit 1.1.2.

Løbe- og drægtighedsstald. Løsgående, delvis spaltegulv. Antal stipladser reduceres fra 196 til 165.

Farestald med kasserstier med delvis spaltegulv. Der etableres 43 farestier.

Staldafsnit 1.1.3.

Farestald med kasserstier med delvis spaltegulv. Antal farestier udvides fra 110 til 121.

Staldafsnit 1.1.4

Løbe- og drægtighedsstald. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv. Antal stipladser udvides fra 90 til 169.

Staldafsnit 1.1.5

Smågrisestald. Toklimastald, delvis spaltegulv. Antal stipladser udvides fra 3.600 til 4.700.

Staldafsnit 1.1.6

Løbe- og drægtighedsstald. Løsgående, delvis spaltegulv. Antal stipladser udvides fra 250 til 280.

Staldafsnit 1.1.7

Løbe- og drægtighedsstal. Løsgående, delvis spaltegulv. Antal stipladser udvides fra 52 til 70.

Staldafsnit 1.1.8

Kostald med dybstrøelse. Dyrene er udegående indenfor udbringningsarealet hele året. Efter udvidelsen er der 2 ammekøer, 2 kalve og 2 kvier, der har adgang til stalden.

Staldafsnit 1.1.9

Gylletank på 800 m³.

Staldafsnit 1.1.10

Gylletank på 1.200 m³.

Staldafsnit 1.1.11

Gylletank på 3.250 m³.

Staldafsnit 1.1.11

Ny gylletank på 5.000 m³. Fast overoverdækning.

Staldafsnit 1.1.12

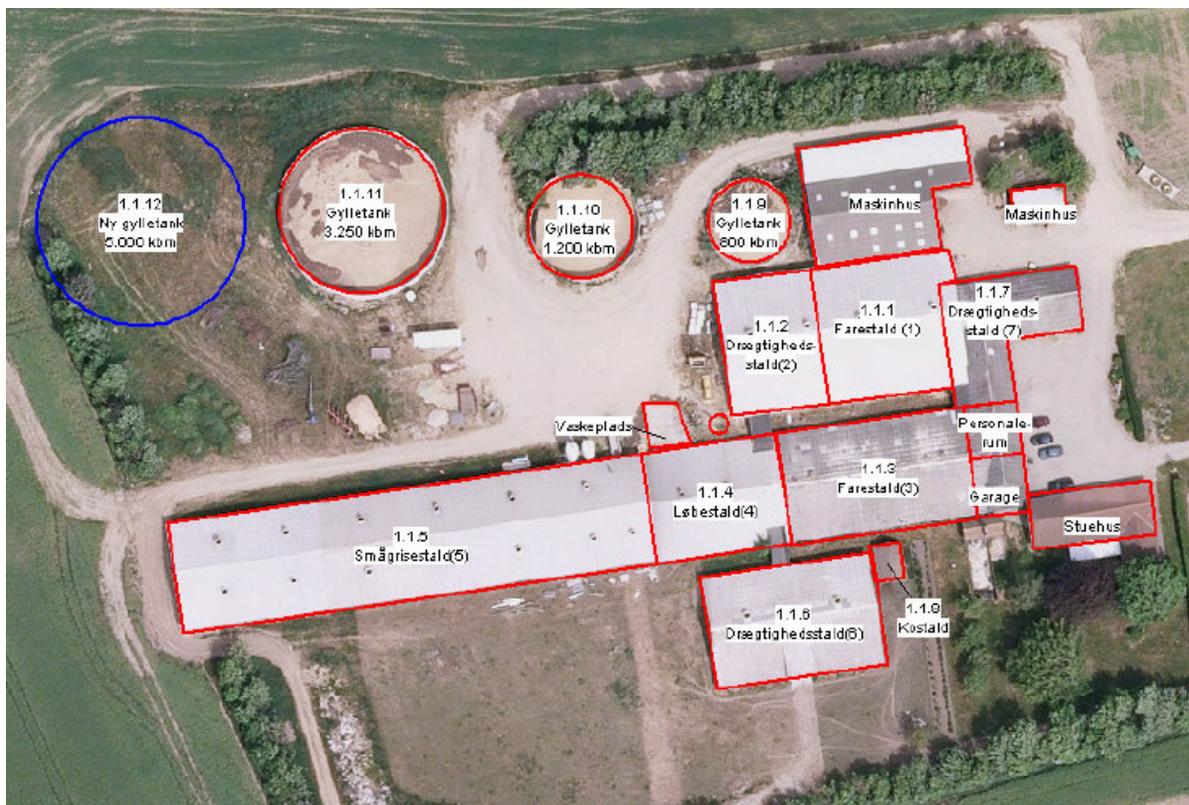
Gylletank på 1.000 m³. Beliggende på Møgelbjergvej 9. Se figur 6.

Tabel 3 viser en oversigt over de forskellige staldafsnit.

	Antal Årsdyr	Sti- plads er	Vægt- græn- ser	Staldtype	Opført år (reno- vering)	Forventet reno- vering	Tiltag
1.1.1 Farestald	280	71		Kassestier, delvis spaltegulv	2006	2031	
1.1.2 Dr.stald	200 136	165 43		Løsgå., delvis spaltegulv Kassestier, delvis spaltegulv	2006	2031	
1.1.3 Farestald	484	121		Kassestier, delvis spaltegulv	1989. Delvis renoveret i 1995 og 2003	2028. Renovering af inventar vil ske inden 2028	
1.1.4 Løbestald	205	169		Individ.opstald., delvis spaltegulv	1997. Renoveret i 2001	2026. Renovering af inventar vil ske inden 2026	
1.1.5 Smågrise stald	27.900	4700	7,3-32 kg	Toklimastald, delvis spaltegulv	2003+2005	2028	Foderkorr ektion: Maks. 158,5 g råprotein pr. FE. Maks. 5,2 g P/FE. Maks. 1,96 FE/kg tilvækst.
1.1.6 Dr.stald	395	280		Løsgå., delvis spaltegulv	1997. renoveret i 2006	2031	
1.1.7 Løbestald	100	70		Løsgå., delvis spaltegulv	1945. Renoveret i 1992.	2017	
1.1.8 Køer	2+2+2	-	-	Dybstrøelse			

Tabel 3. Oversigt over de forskellige staldafsnit.

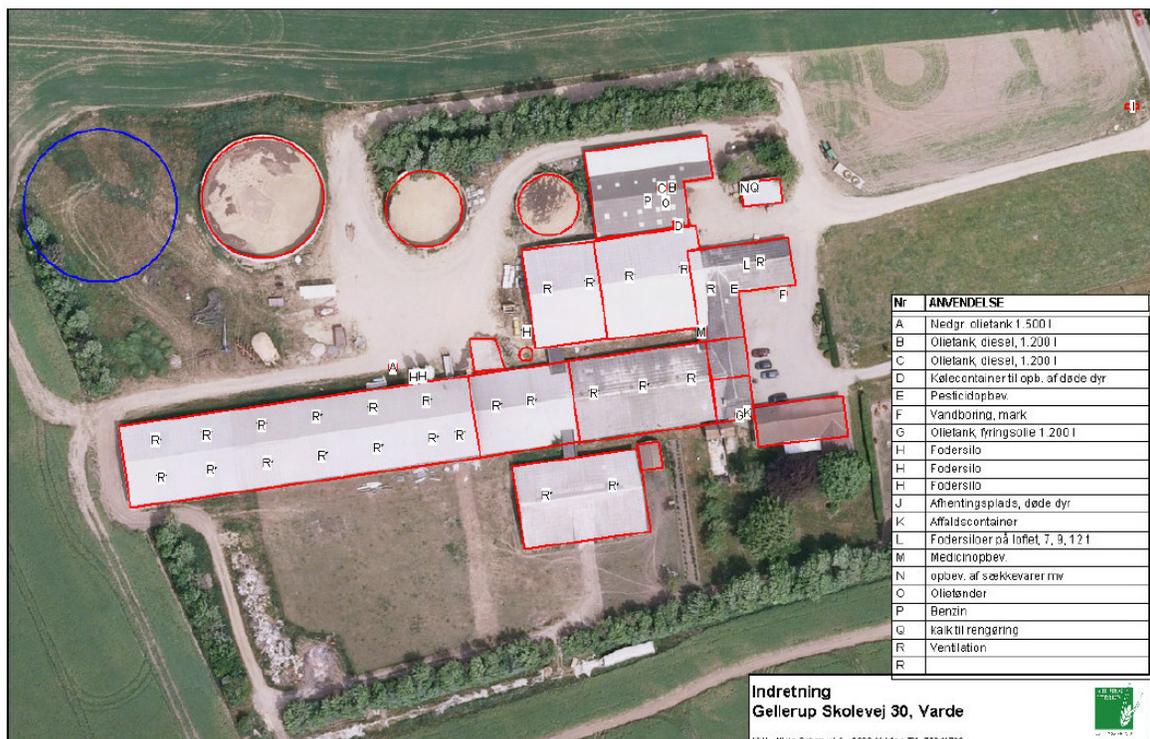
Varde Kommune vurderer at indretningen er tilstrækkelig beskrevet. Der stilles generelle vilkår; bl.a., at husdyrbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse.

Figur 5: Bygninger på Gellerup Skolevej 30

Figur 6: Gylletank på Møgelbjergvej 9

Figur 7: Placering og opbevaring af forskellige ting.

7.6 Forbrug af vand og energi

Tabel 4 viser ansøgers anslåede årlige forbrug af vand og energi.

	Før udvidelsen (mængde/år)	Efter udvidelsen (mængde/år)	Ændring (mængde/år)	Ændring %
Elforbrug (kWh)	180.000	320.000 (Anslået)	130.000	68
Vandforbrug (m ³ , stalde)	10.800	14.100	3.300	31
Olieforbrug (l)	40.000	60.000 (Anslået)	30.000	50

Tabel 4. Ejendommens forbrug af el, vand og olie.

Vandet leveres af Varde Vandværk. På ejendommen er der desuden en markvandsboring.

Ifølge tabel 4 stiger elforbruget med 68 %, olieforbruget med 50 % og vandforbruget med 31 %. Under afsnit 7.34 "BAT – Forbrug af vand og energi", gennemgås forskellige tiltag for at reducere vand- og energiforbruget.

Varde Kommune vurderer at forbrug af vand og energi er tilstrækkelig beskrevet.

7.7 Fast affald og kemikalier

Tabel 5 og figur 7 giver en oversigt over opbevaring og bortskaffelse af affald og kemikalier på Gellerup Skolevej 30.

Spidse og skarpe genstande (kanyler og skalpelblade):
Opbevaring: Plastikbeholder
Bortskaffes til: Genbrugspladsen
Medicinrester:
Mængde: Opbruges som regel
Opbevaring: Sammen med den øvrige medicin
Bortskaffelse: Eventuelle rester afleveres til dyrlæge
Brændbart affald:
Mængde: Ca. 500 kg
Afhentes hvor ofte: En gang pr. måned
Placering: Opbevares i container
Bortskaffes til: Marius Pedersen A/S, Måde Industrivej 23-25, 6705 Esbjerg Ø
Affald til genbrug: Pap, plastik, jern mv.:
Type: Plast og medicinflasker
Afleveres til: Kommunal genbrugsplads ca. 2 gange årligt
Mængde: ca. 400 kg
Spildolie:
Mængde: Maskinforretning står for bortskaffelse af olieaffald, idet al skift af olie og oliefiltere foregår her. Mindre mængde forekommer periodisk fra haveredskaber, plæneklipper mv. og bortskaffes direkte til genbrugsplads som miljøfarligt affald.
Kemikalie- og pesticidrester
Mængde: Opbruges som regel
Opbevaring: I pesticidrum
Bortskaffes til: Kemikalieaffald i det omfang det overhovedet forekommer, køres på den kommunale genbrugsplads.
Døde dyr:
Afhentes af: Afhentning sker efter behov inden for 24 timer. Der afhentes ca. 1-2 gange pr. uge. Døde Smågrise opbevares i kølecontainer. Søerne opbevares under kadaverdække. Døde dyr afhentes af DAKA. Der er ca. en-to døde søer pr. uge og en smågrisedødelighed på ca. 2 %.

Tabel 5. Oversigt over opbevaring og bortskaffelse af affald og kemikalier.

Afbrænding af affald er ikke tilladt. Jævnfør § 1, stk. 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1317 af 20. november 2006 (med senere ændringer) om "Forbud mod markafbrænding af halm mv." er det dog tilladt at foretage afbrænding af våde halmballer og halm, der har været anvendt til overdækning og lignende. Brandmyndigheden skal orienteres inden afbrændingen iværksættes.

Varde Kommune vurderer at opbevaring og bortskaffelse af affald og kemikalier er tilstrækkelig beskrevet.

7.8 Oplag af olie

Olietanke	Størrelse (liter)	Type Nummer	Alder	Placering	Anvendelse
Olietank	1.500	Plast	2003	Underjordisk	Opvarmning af klimastald
Dieseltank	1.200	Stål	1976	Garage	Indskærpet ved tilsyn den 1. marts 2011, at den skal tages ud af brug.
Dieseltank	1.200	Stål	1986	På betongulv uden afløb i maskinhus.	
Dieseltank	1.500	Stål	1995	På betongulv uden afløb i maskinhus.	

Tabel 6. Viser en oversigt over opbevaring af olie på Gellerup Skolevej 30.

Tabel 6 viser en oversigt over opbevaring af olie på Gellerup Skolevej 30. Varde Kommune vurderer at opbevaring af olie er tilstrækkelig beskrevet.

7.9 Husdyrgødning - produktion, opbevaring og udbringning

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning på Gellerup Skolevej 30 forventes at stige fra cirka 6.280 m³ til 9.625 m³, og den årlige produktion af dybstrøelse forventes at stige fra 22 til 27 m³.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af møddingsvand, vaskevand mv. Produktionen af husdyrgødning før og efter udvidelsen fremgår af tabel 7.

Husdyrgødning	Før udvidelsen (m3)	Efter udvidelsen (m3)	Ændring (m3)
Gylle	6.280	9.625	+ 3.345
Dybstrøelse	22	27	+ 5

Tabel 7. Årlig produktion af husdyrgødning på Gellerup Skolevej 30 før og efter udvidelsen.

Opbevaringsanlæg for husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Efter de gældende regler vil dette normalt svare til 9 måneders husdyrgødningsproduktion.

På husdyrbruget vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 11.330 m³, svarende til 14,1 måneders opbevaringskapacitet. Den faste gødning fra husdyrholdet opbevares i markstak. Opbevaringskapaciteten til den flydende husdyrgødning fremgår af tabel 8.

Opbevaringsanlæg	Før udvidelsen (m3)	Efter udvidelsen (m3)	Opførselsår/10 års beholderkontrol
Gylletank 1	800	800	1979/Indskærpet den 1. marts, at der skal laves 10 årskontrol
Gylletank 2	1.200	1.200	1993/Indskærpet den 1. marts, at der skal laves 10 årskontrol
Gylletank 3	3.250	3.250	2004/2014
Gylletank 4		5.000	Ny
Gylletank 5 Møgelbjergvej 9	1.000	1.000	1985/Indskærpet den 13. september 2011, at der skal laves 10 årskontrol.
Fortank	80	80	
I alt	6.330	11.330	

Tabel 8. Ejendommens opbevaringskapacitet før og efter udvidelsen.

7.10 Foderopbevaring

Der bliver fodret to gange dagligt med færdigkøbt tørfoder. Der bliver fodret mellem 8:00-10:00 og 15:00-17:00. Smågrisene bliver fasefodret. Foder bliver opbevaret i fodersiloer (9 tons, 9 tons, 7 tons, 1 ton, 2 tons, 8 tons, 7 tons og 3 tons), på loftet af løbestalden (1.1.7) og to 17 tons siloer ved smågristalden (1.1.5).

Varde Kommune vurderer at opbevaring af foder er tilstrækkelig beskrevet.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

7.11 Lugt

Lugt stammer fra opbevaring, transport, staldene og udspreddning af husdyrgødning.

I bekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgeneafstandene beregnes i ansøgningssystemet efter to forskellige metoder, hhv. den ny lugtvejledning, der er beskrevet i "Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, og FMK-vejledningen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK, 2. udgave). Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Ifølge beregningerne udført i ansøgningsskemaet vil geneafstandene i forhold til byzone være 561 meter, samlet bebyggelse 387 meter og enkelt bolig 178 meter. Enkelt bolig omfatter ikke ejendomme registreret som landbrug. Genekriterierne er overholdt, da der ikke er en nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone indenfor 1,2 gange geneafstanden (Se tabel 9). Ved lugtberegning regnes fra midten af den samlede bygningsmasse med dyr. Derfor er afstanden anderledes end i figur 1.

Områdetype	Geneafstand, ansøgt drift, meter	Ejendommens afstand til områdetype, meter	Genekriterie overholdt?
Byzone	561	1.281 – 1.396	Ja
Samlet bebyggelse	387	1.692 – 1.794	Ja
Enkelt bolig (Ikke landbrug) (Gellerup Skolevej 39)	178	594 – 706	Ja

Tabel 9. Beregnet geneafstand fra ejendommen efter planlagt udvidelse

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Varde Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

På grund af flydelaget på de 3 mindste gylletanke samt teltoverdækningen af den nye gylletank er det Varde Kommunes vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til gene for naboerne.

Det forventes derfor ikke, at lugt fra ejendommens husdyrproduktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, m.m. vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres for beboelser i det åbne land.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

7.12 Støj

Støjkilde	Tidsinterval samt hyppighed
Gyllepumpning	Nudrift: Ca. 1,5 time pr. uge. Ansøgt: Ca. 1,5 time pr. uge.
Fodring	Nudrift: Kl. 7 og kl. 14. Ca. 1,5 time pr. dag Ansøgt: Uændret
Ventilation	Nudrift: 8760 timer pr. år. Ansøgt: 8760 timer pr. år
Levering af råvarer	Nudrift: Ca. 1 time pr. uge. Ansøgt: Ca. 2 timer pr. uge.
Gylleudbringning	Nudrift: 2 uger pr. år. Ansøgt: 2 uger pr. år
Modt./afh. af dyr	Nudrift: Smågrise 1,5 time pr. levering én gang pr. uge. I tidsrummet kl. 6-12. Søer: 20 min. pr. gang. 1 gang pr. uge. I tidsrummet kl. 6-12. Ansøgt: Smågrise 3 time pr. levering ca. 3 gang pr. uge. I tidsrummet kl. 7- 12. Søer: 20 min. pr. gang. 1 gang pr. uge. I tidsrummet kl. 6-12.
Høst	Nudrift: En uge pr. år. Ansøgt: En uge pr. år

Tabel 10: Støjkloder på Gellerup Skolevej 30

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende enkeltbolig bør anvende de grænseværdier, som er gældende for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i denne godkendelse.

Varde Kommune vurderer, at støjgrænserne vil blive overholdt.

7.13 Støv

Der kan forekomme støv ved kørsel på grusveje samt ved fodersiloer, når der indblæses foder. Der køres hensynsfuldt på grusveje, så ophvirvling af støv begrænses.

Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være aktiviteter, som vil medføre væsentlige støvgener. Der fastsættes vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener.

7.14 Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr	Der sikres god renholdelse i og omkring stalde. Rester af foder fjernes.
Bekæmpelse af fluer	God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af foder- og gødningsrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Ved problemer anvendes gyllefluer.
Bekæmpelse af rotter	Der er indgået aftale med Dan-kill, Tyttbærvej 9 6715, Esbjerg N, for skadedyrsbekæmpelse.

Tabel 11. Beskrivelse af skadedyrsbekæmpelse.

Varde Kommune vurderer, at der udføres tilstrækkelig forebyggende bekæmpelse. Dog fastsættes vilkår til opbevaring af foder og om at foretage fluebekæmpelse efter retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium. Retningslinier angiver en række afprøvede metoder og opdateres løbende.

7.15 Døde dyr

Afhentes af døde dyr sker efter behov inden for 24 timer. Der afhentes cirka 1-2 gange pr. uge. Døde smågrise opbevares i kølecontainer. Søerne opbevares under kadaverdække. Døde dyr afhentes af DAKA. Der er ca. en-to døde søer pr. uge og en smågrisedødelighed på ca. 2 %.

På figur 7 er kølecontainer til opbevaring af døde dyr vist som punkt D mellem maskinhus og farestald (1.1.1). Afhentningsplads for døde dyr er vist som punkt j på figur 7.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr. Der er dog, i forbindelse med opbevaring af affald, stillet et generelt vilkår til forebyggelse af uhygiejniske forhold.

7.16 Lys

I løbestalden er der lys døgnet rundt. I resten af staldene er der kunstig lys mellem kl. 7.00 og 15.00. Udendørs lys er med lysensor.

Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med ejendommens belysning. Dog stilles et generelt vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener.

7.17 Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Transporterne fordeler sig som vist i tabel 12. Én transport svarer til både kørsel til og fra ejendommen. (f.eks hvis der er 52 transporter med afhentning af søer, vil det sige at der i gennemsnit bliver afhentet søer én gang om ugen).

Transporttype	Antal transporter/år, nudrift	Antal transporter/år, ansøgt drift	Ændring +/-
Afhentning af smågrise	156	156	0
Afhentning af søer	52	52	0
Levering af sopolte	12	0	- 12
Afhentning af døde dyr	78	78	0
Leverance af indkøbt foder	104	156	+ 52
Renovation	52	52	0
Halm til strøelse/foder	6	6	0
Diesel og fyringsolie	26	26	0
Husdyrgødning	250	400	+ 150
Handelsegødning	1	1	0
Andet (fragtbil o.l.)	52	52	0
Transporter i alt	789	979	190

Tabel 12. Oversigt over det årlige antal transporter til og fra Gellerup Skolevej 30.

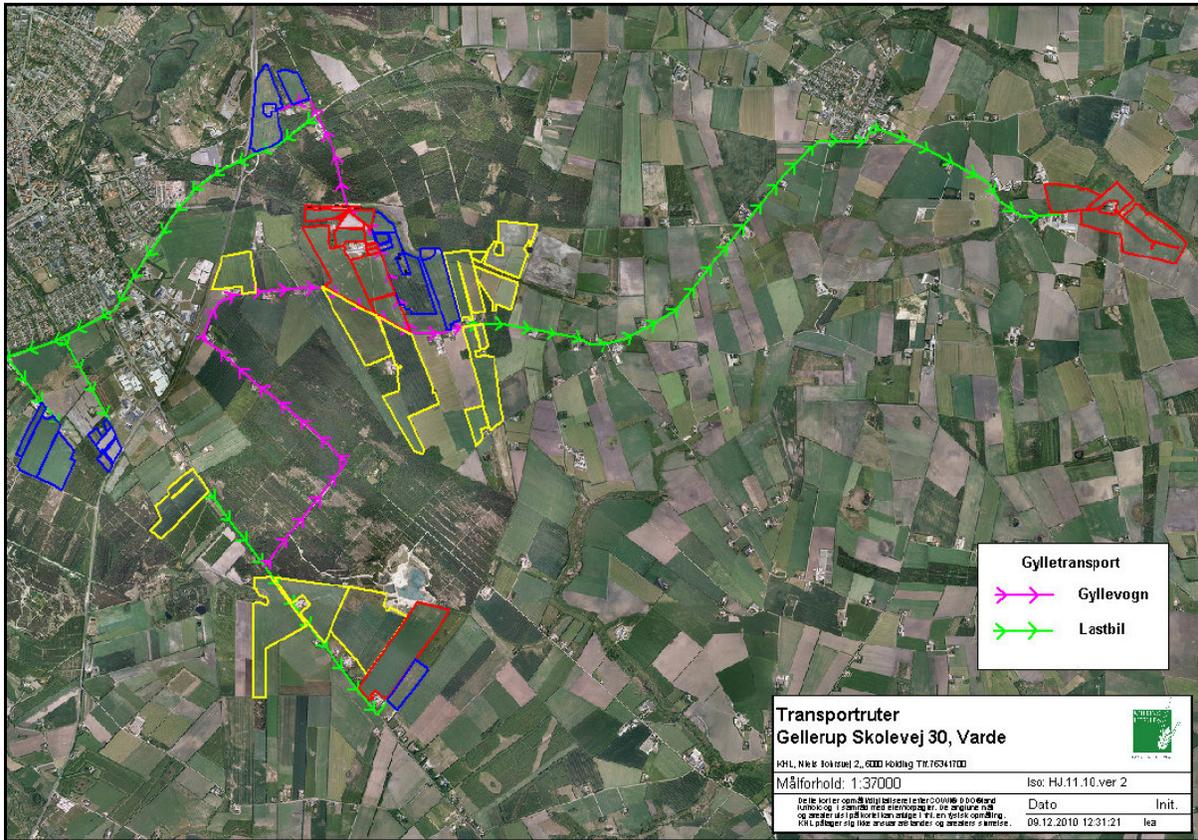
Antallet af transporter, som følge af udvidelsen, forventes at stige med 190 kørsler årligt - svarende til en stigning på 24 %. Transporter foregår normal i dagtimerne og på hverdage. I højsæsonen vil det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Figur 8 viser en oversigt over de transportveje, der bruges i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Lugt i forbindelse med drift og udbringning af husdyrgødning forventes ikke at medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres ved bopæl på landet.

Antallet af transporter vil i ansøgt drift stige med 24 %. De fleste af disse transporter er med gylle, og derfor er belastningen af det øgede antal transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel.

Der er to indkørsler til bedriften. Den sydlige indkørsel anvendes til privaten. Den nordlige indkørsel bruges til erhvervmæssig til og fra kørsler. Der er gode oversigtsforhold fra begge indkørsler. Transporterne kommer forbi tætbeboet område på Gellerup Plantagevej ved Varde By og når der køres igennem Næsbjerg. Gylle til de nærmeste arealer køres med gyllevogn, mens gylle til de øvrige arealer køres med lastbil.

Gellerup Skolevej 31 er den nabo, der bliver berørt af det øgede antal transporter til og fra ejendommen. Da Gellerup Skolevej 31 er registreret som landbrug, vurderer Varde Kommune at det øgede antal transporter til og fra ejendommen, ikke vil medføre væsentlig gener for Gellerup Skolevej 31 og andre naboer.

Figur 8: Transportveje i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

7.18 Spildevand

Sanitært spildevand

Sanitært spildevand afledes til trixtank, der har afløb til vandløb nord for ejendommen. Se figur 9.

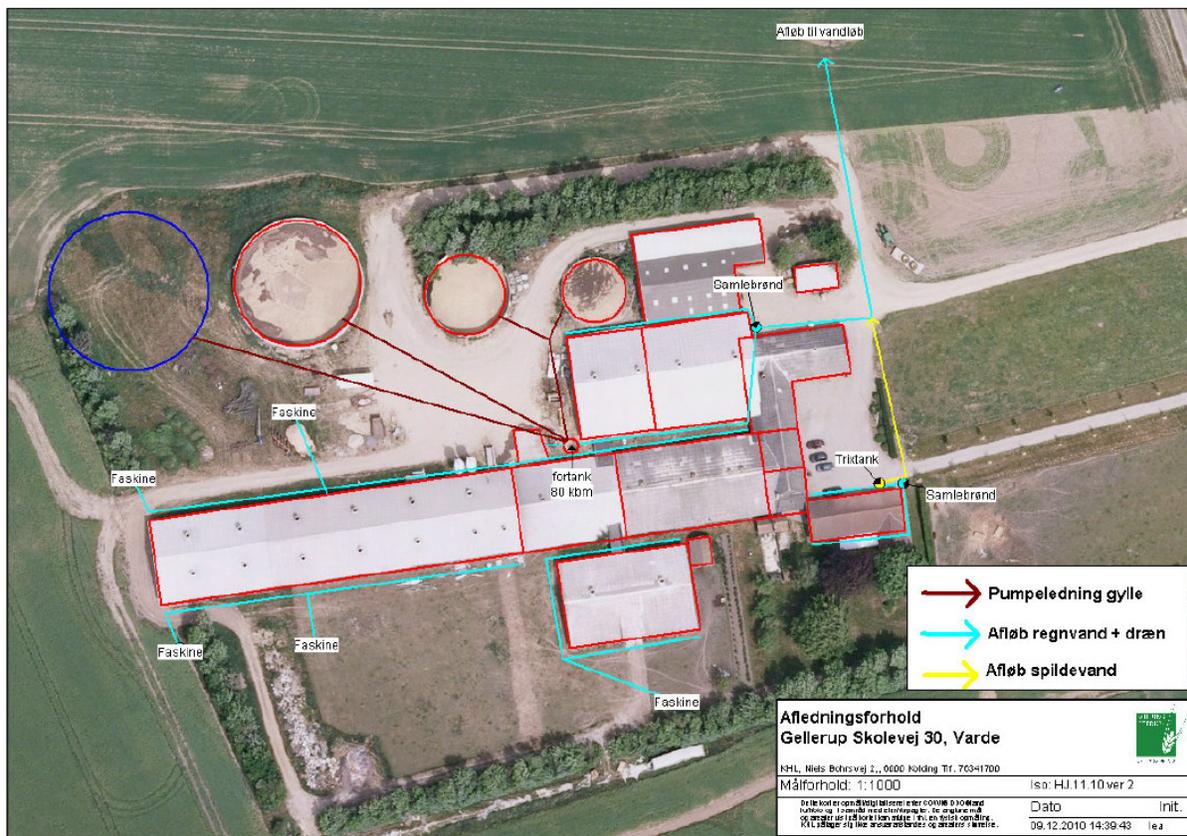
Processpildevand

Vand fra vask af stalde og maskiner afledes til gylletank. Forbruget af vaskevand stiger fra 600 til 1.100 m³.

Tagvand

Halvdelen af tagvandet ledes til faskiner, mens resten ledes til mark og å nord for ejendommen.

Varde Kommune vurderer at beskrivelse af tag- og spildevand er tilstrækkelig beskrevet.

Figur 9. Afløbsplan.

7.19 Driftsforstyrrelser eller Uheld

Ved håndtering og opbevaring af gylle, kemikalier og olie, vil der altid være risiko for at der sker uheld. Beholdere kan springe læk, vogne kan vælte, igangsatte pumper kan blive glemt og der kan opstå brand.

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, har ansøger oplyst at følgende er proceduren for håndtering af gylle, kemikalier og olie, ved uheld på ejendommen på Gellerup Skolevej 30, 6800 Varde.

- Der er ingen pumpe på gylletankene.
- Gyllepumpning sker under opsyn.
- Der er alarm på strøm og ventilation.
- Olieskift forgår hos smed.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan. Se bilag 1.

Varde Kommune vurderer at driftsforstyrrelse og uheld er tilstrækkelig beskrevet.

7.20 Beskyttede naturområder omkring ejendommen - Ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i hht. godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 3.567 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 4.744 kg kvælstof

pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 1.177 kg kvælstof pr. år.

Kravet er, at der skal ske en reduktion på 15 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregninger i ansøgningsmaterialet viser at det generelle beskyttelsesniveau er overholdt.

§ 7 områder

I henhold til §§ 7 og 21 i lov om miljøgodkendelse m.v. må ammoniakfordampning fra det samlede anlæg ikke øges som følge af den ansøgte etablering, ændring eller udvidelse af husdyrbruget, hvis anlægget ligger helt eller delvist indenfor 300 meter fra de i § 7 nævnte naturtyper.

Anlægget på Gellerup Skolevej 30 er placeret 2 km fra det nærmeste naturområde, der i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" er omfattet af § 7.

Varde Kommune vurderer, at der kun vil forekomme en ubetydelig ammoniakdeposition på § 7 området fra anlægget blandt andet på grund af den store afstand. Afstanden og opblandingen af ammoniak med den resterende atmosfæriske luft gør, at Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være nogen målbar merbelastning af § 7 området og derfor vil udvidelsen af dyreholdet ikke påvirke § 7 området negativt.

§ 3 områder

Naturtyper af forskellige arter har alle en tålegrænse for hvor meget ammoniakdeposition de kan tåle før der sker ændringer på den enkelte naturtype. Naturtyperne inddeles i 5 kategorier, hvor hver kategori har en bestemt tålegrænse, se tabel 13 herunder.

N-følsomhed	Tålegrænse
Uoplyst	Uoplyst
Ikke N-følsom	>30 kg N/ha/år
Mindre N-følsom	20-30 kg N/ha/år
Moderat N-følsom	10-20 kg N/ha/år
Særlig N-følsom	5-10 kg N/ha/år

Tabel 13: Oversigt over de 5 kategorier for N-følsomhed og deres tålegrænser

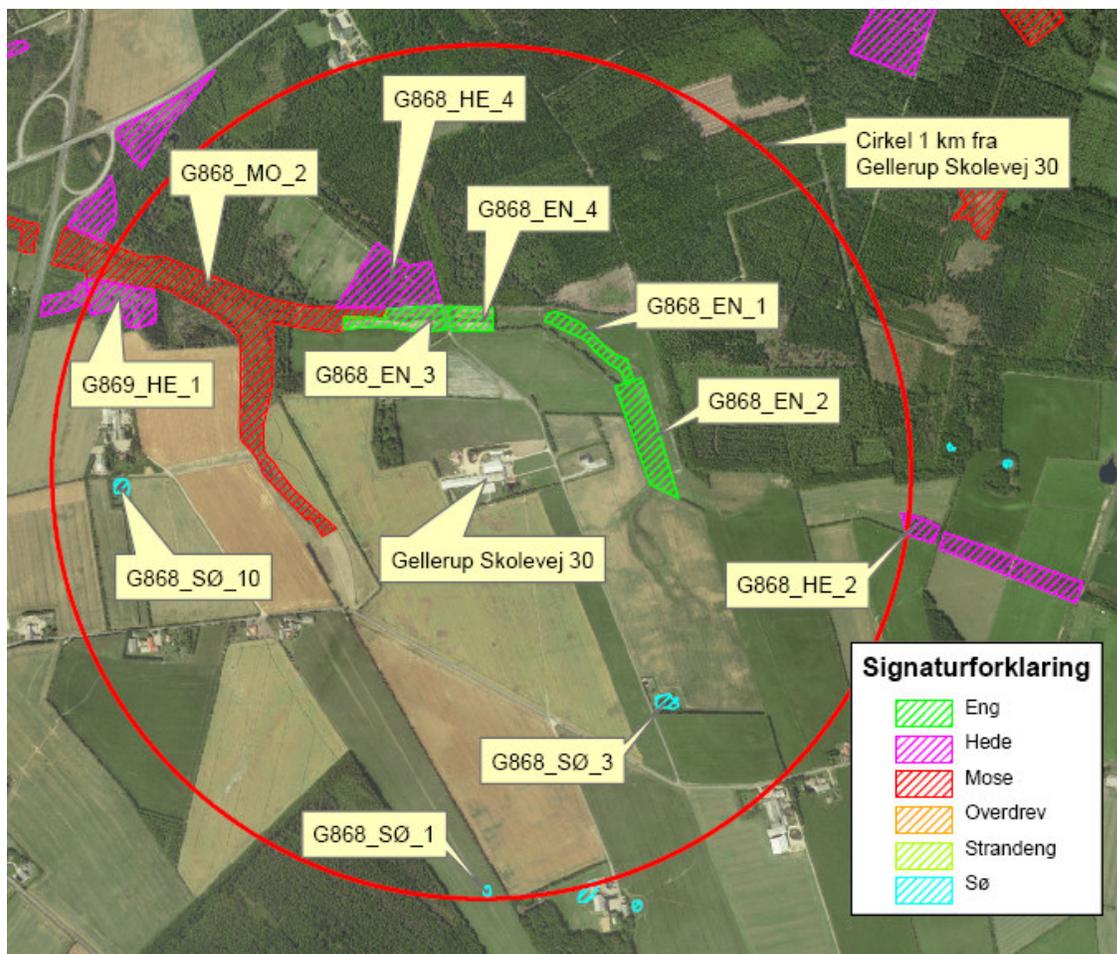
Tal fra DMU fra 2006, 2007 og 2008 angiver en baggrundsbelastning for ny Varde Kommune på henholdsvis 17,0, 15,0 kg og 16,0 N/ha.

Områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (minus søer), beliggende indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget på Gellerup Skolevej 30 fremgår af figur 10 og tabel 14 herunder.

§ 3 lokalitet	Type	Værdi-sætning	Mål-sætning	N-følsom	Afstand (m)	Beskrivelse/bemærkninger i naturregistrering
G868_EN_2	Eng	C	B	Uoplyst	375	Del af sidekorridor. Kan forbedres ved ekstensivering. Gammel § 3-registrering.
G868_EN_1	Eng	C	B	Uoplyst	410	Del af sidekorridor. Kan forbedres ved ekstensivering. Gammel § 3-registrering.

G868_EN_4	Eng	C	B	Moderat	350	Lille eng mest med Mosebunke og Kruset skræppe. Ellers en del andre kulturarter. Ikke videre spændene lokalitet. Vandløb langs sydlige grænse. Værdisat C for Botanik.
G868_HE_4	Hede	C	B	Moderat	430	Lokaliteten er hede. Overfladisk besigtiget. Græsagtig hede, domineret af Bælget Bunke, Bjergfyr også en del Brombær mod øst. Ret tilgroet i bjergfyr mod vest. Derudover en del revling. Hedelyng hist og her. Enkelte børste siv samt mose-pors er fundet mod SØ. Værdisat C trods mose-pors og børste siv, men er her ret tilgroet. Målsat B: her kan blive pænt, hvis her græses og evt ryddes (bjergfyr).
G868_MO_2	Mose	C	B	Særlig	375	Lysåbne del mod vest, græsende til G869 HE 1, er mest Lysesiv og mosebunke. Også en del blåtop. En del kulturarter er fundet her. Omkring denne åbne del er Mosepors. Resten af mosen synes temmelig tilgroet. Hedeområde mod NØ er hede. Ser lettere tilgroet ud, kort besigtiget fra vej/bil. Lille åbne mosestykke mod øst er ej besigtiget. Mosepors er den eneste fundne B art og resten af mosen er temmelig tilgroet. Der er ingen andre "gode" arter og nabolokalitet er vædisat C (G869 Mo 8). En større rydning af lokalitet er påkrævet, hvis naturen skal forbedres. Værdisat Øvre C.
G868_EN_3	Eng	C	B	Uoplyst	388	Kulturpåvirket, men måske under bedring. Del af sidekorridor.
G869_HE_1	Hede	B	B	Moderat	885	Hedestykke midt i skov og under kraftig tilgroning.
G868_HE_2	Hede	B	B	Moderat	1.000	Som G868_HE_3, men mindre. Bemærkninger til G868_HE_3: Lille hede, relativt artsfattig. Er helt mod øst ved at gro til i Bjergfyr og Dunbirk. På resten af heden dominerer Revling og Hedelyng. Hh er Klokkelyng samt enkelte tuer af Nordsø Kogleaks. Hh Bjergfyr samt Birk. Kan med tid blive pænere. Pleje: Rydning, evt. græsning.

Tabel 14. § 3 områder (minus søer) indenfor 1000 m fra Gellerup Skolevej 30

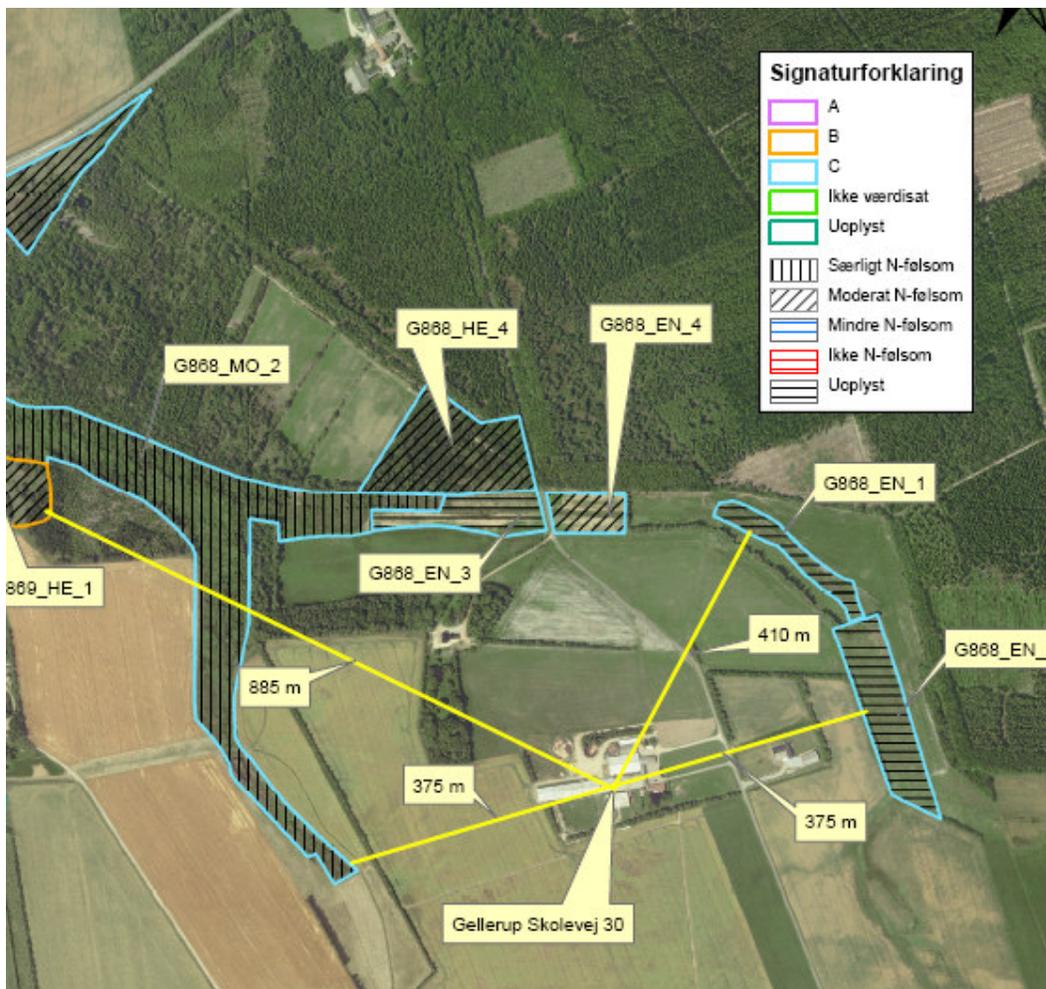
Figur 10. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Der er 3 søer beliggende i en afstand af op til 1000 m fra Gellerup Skolevej 30, som er næringsberigede. Det vurderes, at den luftbårne ammoniakdeposition fra anlægget på Gellerup Skolevej 30 har en meget begrænset effekt. Hovedkilden til næringsberigelse af vandhullerne vurderes at være overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til vandhullerne, samt næringsberiget overfladevand der løber til vandhullet via rodzonen på dyrkede arealer. Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden i § 3 søerne.

Tabel 15 viser hvilken påvirkning udvidelsen har på de nærmeste områder, der er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Beregningerne er foretaget i SNS-regnearket der ligger bag Husdyrgodkendelse.dk og er med en vis usikkerhed. Figur 11 viser afstanden til de områder, hvor der er udarbejdet depositionsregninger.

§ 3 lokalitet	Værdi-sæt-ning	N-følsom	Afstand (m)	Tålegrænse, kgN/ha	Dep. Før kgN/ha	Dep. efter kgN/ha	Ændring, kgN/ha
G868_EN_2	C	Uoplyst	375	Uoplyst	1,8	2,4	0,6
G868_EN_1	C	Uoplyst	410	Uoplyst	1,5	2,0	0,5
G868_MO_2	C	Særlig	375	5-10	0,6	0,9	0,3
G869_HE_1	B	Moderat	885	10-20	0,2	0,3	0,1

Tabel 15. Beregning af ammoniakdeposition på de nærmest § 3 områder.

Figur 11. Afstand til § 3 områder.

Øst og nordøst for ejendommen ligger to eng, der begge C værdisat og med en uoplyst kvælstoffølsomhed. Udvidelsen medfører at ammoniakdepositionen stiger på G868_EN_2 fra 1,8 til 2,4 kg N/ha/år og at ammoniakdepositionen på G868_EN_1 stiger fra 1,5 til 2,0 kg N/ha/år. En stigning på henholdsvis 0,6 og 0,5 kg N/ha/år. Da engene er lavt værdisat vurderer Varde Kommune at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af disse to naturområder.

Vest og nordvest for ejendommen ligger en større mose (G868_MO_2), der er C-værdisat som som er særlig kvælstoffølsom. Beregninger viser at udvidelsen medfører at ammoniakdepositionen stiger fra 0,6 til 0,9 kg N/ha/år. En stigning på 0,3 kg N/ha/år.

Nordvest for ejendommen ligger en hede (G869_HE_1), der er B-værdisat og har en moderat kvælstoffølsomhed. Beregninger viser at udvidelsen medfører at ammoniakdepositionen stiger fra 0,2 til 0,3 kg N/ha/år. En stigning på 0,1 kg N/ha/år.

Da stigningen i ammoniakdepositionen på G868_MO_2 og G869_HE_1 overholder bufferzoneværdierne i henhold til bilag 3 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug" vurderer Varde Kommune at udvidelsen ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning af disse to naturområder.

På baggrund af ovenstående beregninger vurderer Varde Kommune at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af de omkringliggende § 3 områder.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

I henhold til § 8 og § 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (Bek nr. 408 af 1. maj 2007) skal Varde Kommunes vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter, jf. bekendtgørelsens § 7 og § 11.

Der er ca. 1,8 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde. På grund af afstanden vil merfordampningen fra stalde og lager ikke kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område og der er således ikke grund til at foretage konsekvensvurdering efter § 7 i bekendtgørelsen.

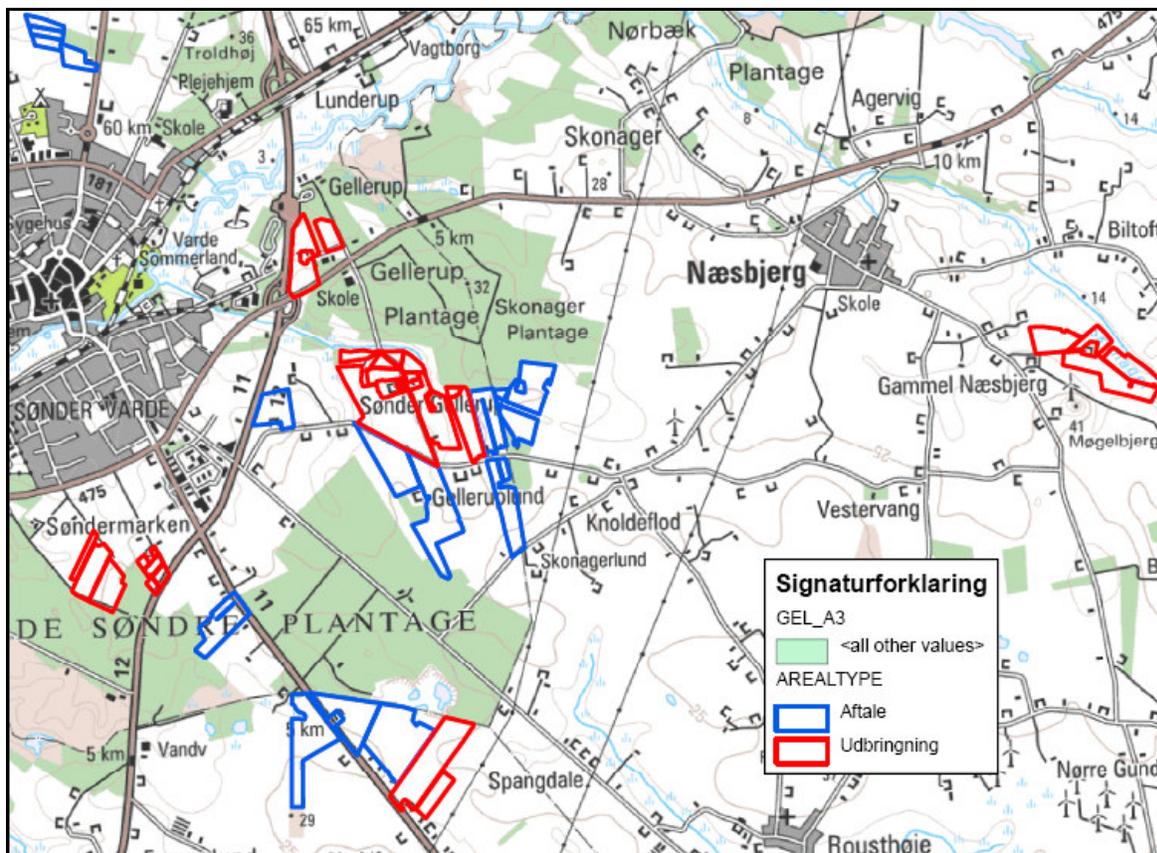
Husdyrbrugets udbringningsarealer

7.21 Harmoni og arealkrav

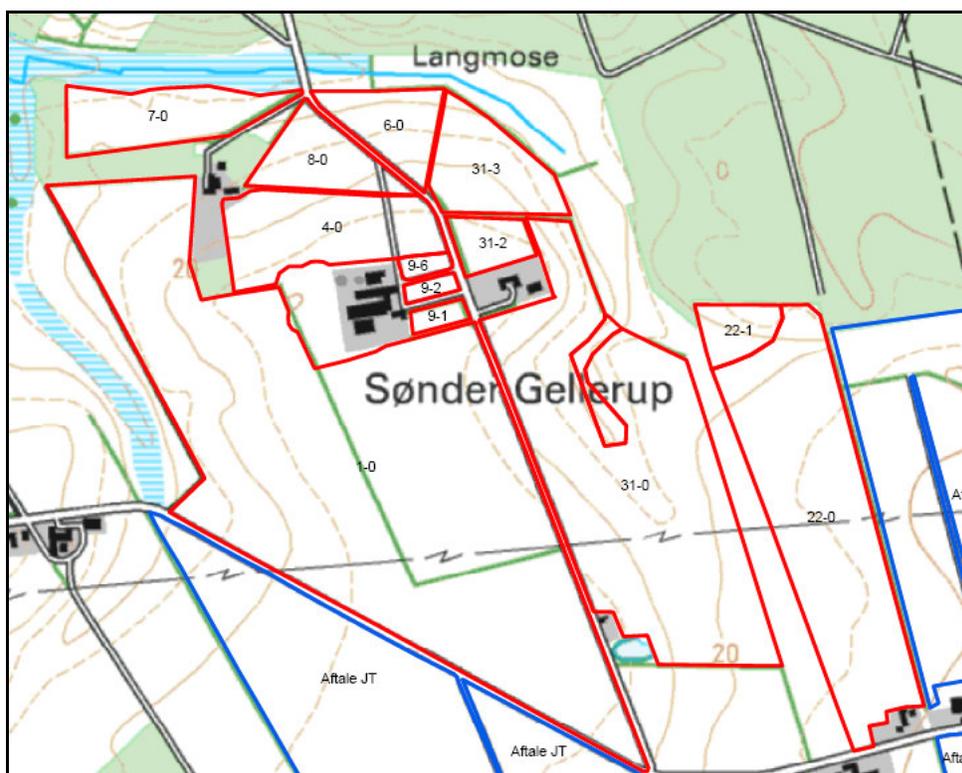
I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage, mv.) skal ovenstående bedrift råde over 251 ha udbringningsareal, på den betingelse at disse arealer opfylder kravet om, at der kan udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha. De 191,44 ha opfylder kravet om, at der kan udbringes husdyrgødning svarende til 268 DE. På aftalearealerne afsættes husdyrgødning svarende til 236 DE.

Husdyrbruget ejer og forpagter 191,44 ha udbringningsarealer og har gylleaftaler på 208,14 ha. Se figur 12, 13a, 13b, 13c, 13d, 13e samt tabel 16 og 17.

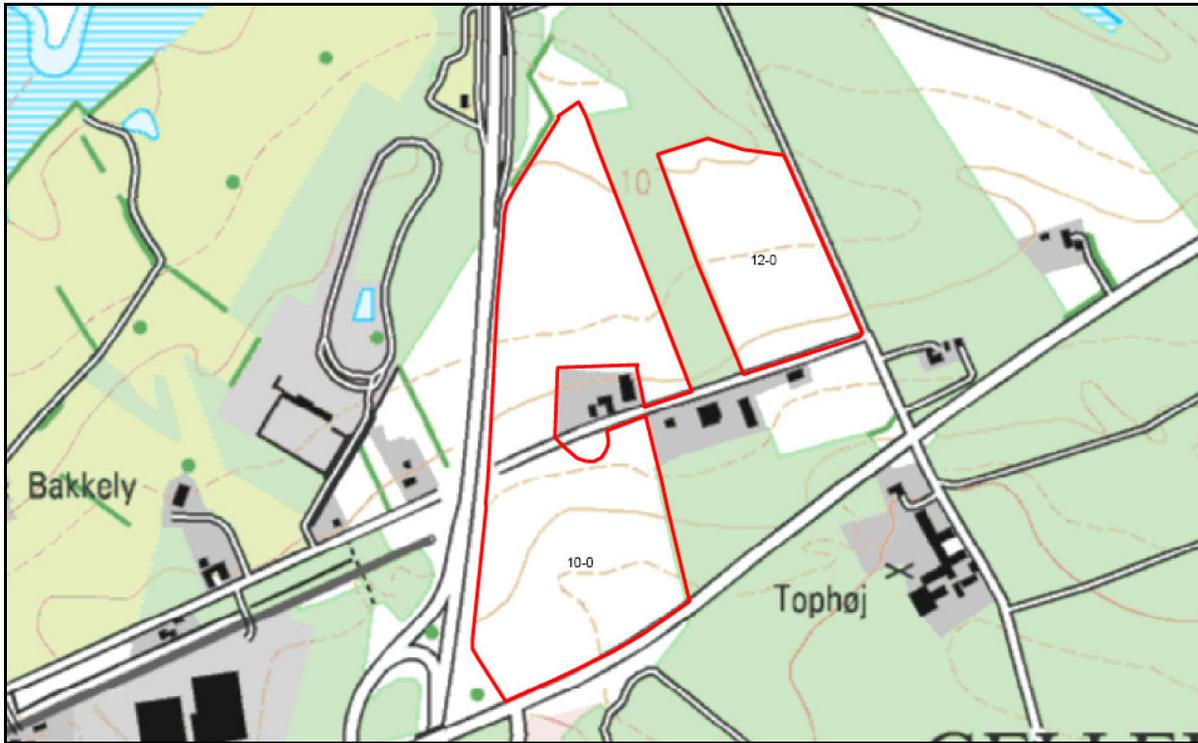
Thomas og Sanne Christensen ejer desuden Liftstrup Hovedvej 43, 6715 Esbjerg N. Fra denne ejendom tilføres der husdyrgødning svarende til 87,0 dyreenheder til udspretningsarealet. For at udsprede mest mulig husdyrgødning pr. hektar, tilføres der svineylle fra ukendt leverandør svarende til 33,0 dyreenheder.

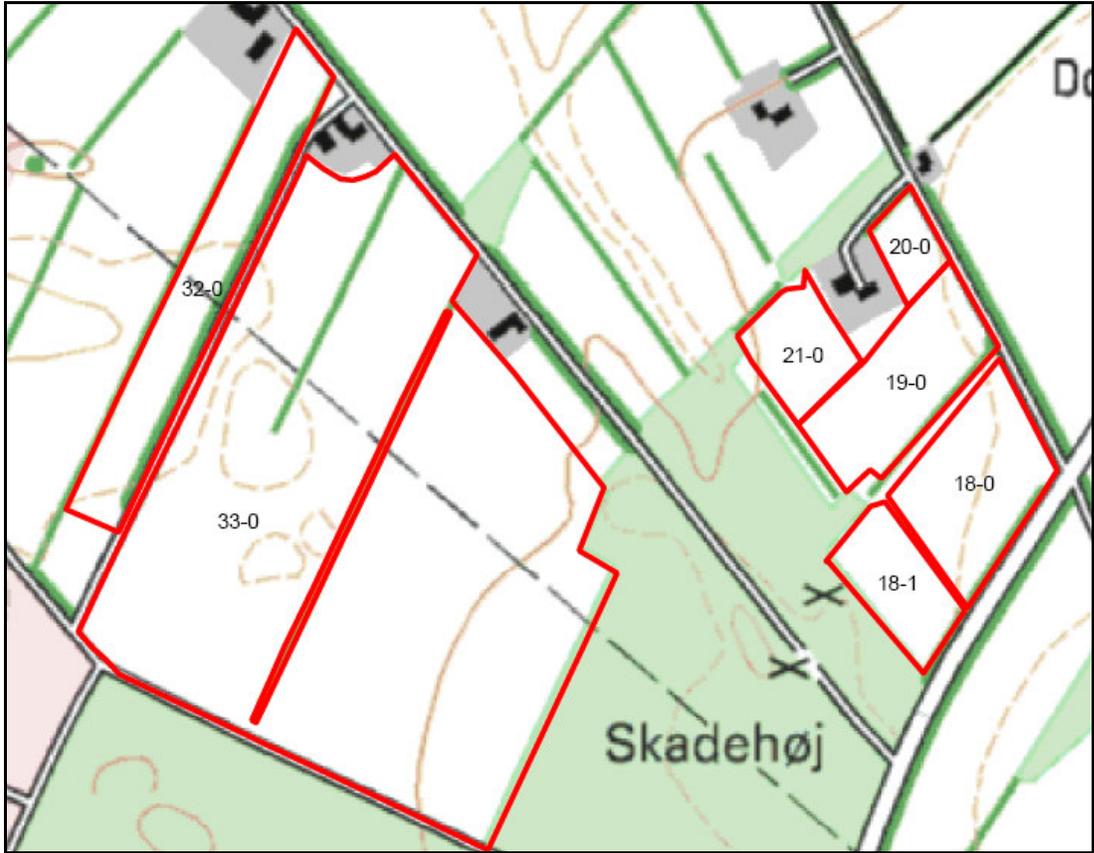
Figur 12: Oversigt over husdyrbrugets udsprængsareal.

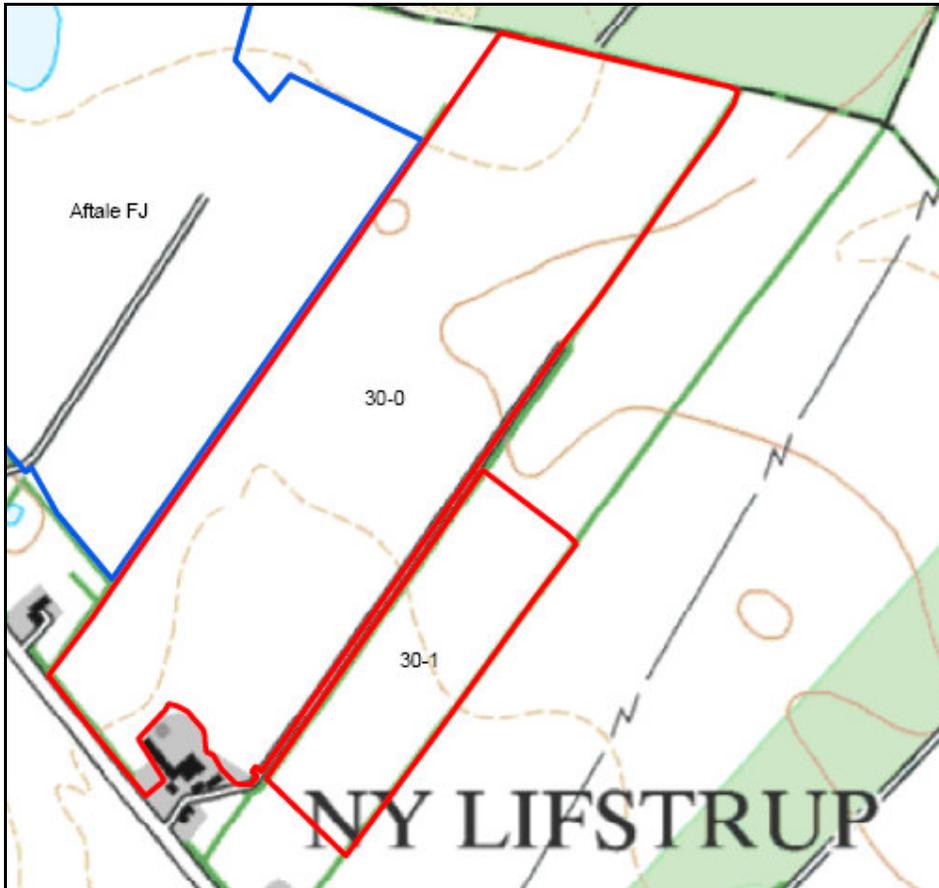
Figur 13a: Udbringingsarealer med numre.

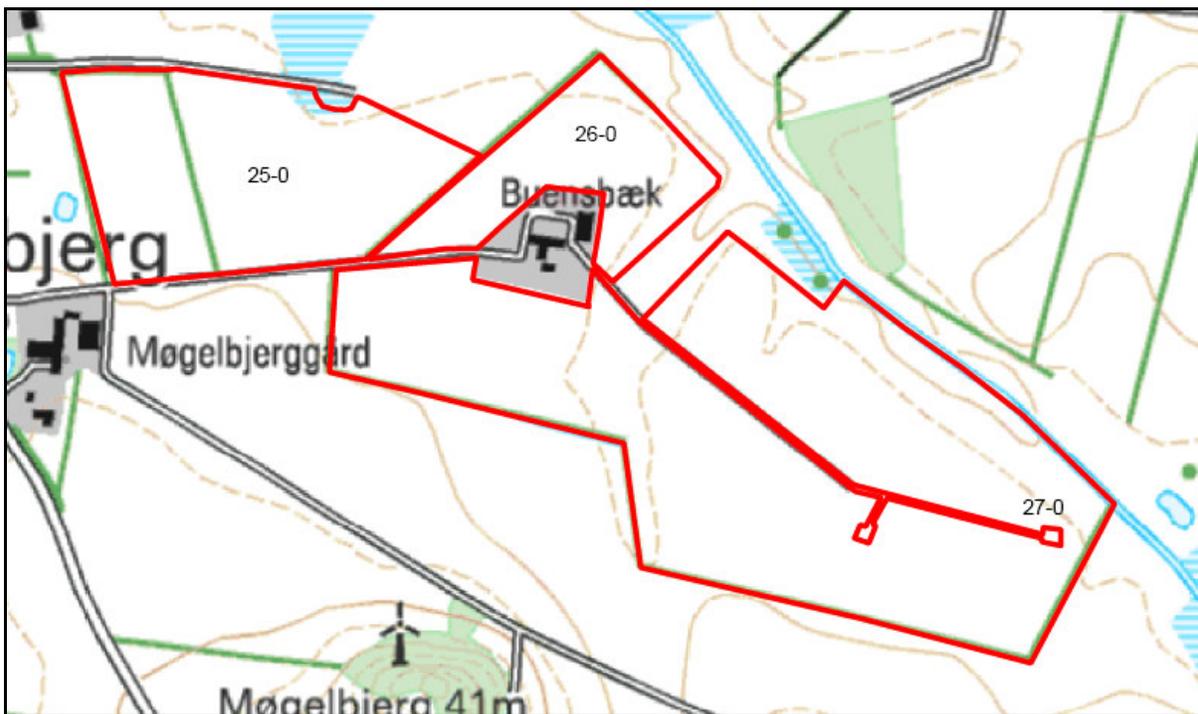
Figur 13b: Udbringingsarealer med numre.

Figur 13c: Udbringingsarealer med numre.

Figur 13d: Udbringningsarealer med numre.

Figur 13e: Udbringningsarealer med numre.

	Ha	Afsat gødningsmængde DE
Bedriften ejede og forpagtede arealer	191,44	265,89
Gylleaftale. Knoldeflodvej 49		15,00
Gylleaftale. Knoldeflodvej 36	I alt 208,14 ha	79,60
Gylleaftale. Lifstrup Hovedvej 61	gylleaftaler.	108,30
I alt	399,58	468,79

Tabel 16: Oversigt over afsætningen af husdyrgødning.

Ejede arealer	Til udbringning ha
Matrikulært areal 117,47 ha. inkl. græsarealer og udyrkede arealer	116,31
Forpagtninger	
Gl. Gellerupvej 7, 6800 Varde	14,00
Gl. Gellerupvej 1, 6800 Varde	4,78
Knoldeflodvej 47, 6800 Varde	11,39
Søndervangvej 18, 6800 Varde	6,04
Skadehøjvej 10, 6800 Varde	21,90
Gellerup Skolevej 31, 6800 Varde	17,60
Forpagtede arealer i alt	75,71 ha
Samlet udbringningsareal i alt:	192,02 ha

Tabel 17: Oversigt over ejede og forpagtede arealer.

7.22Kg N og P tilført udspretningsarealet

I tabel 18 er vist den producerede mængde N og P i nudrift og i ansøgt drift.

Husdyrgødning	Kg N		Kg P		DE	
	Nudrift	Planlagt	Nudrift	Planlagt	Nudrift	Planlagt
Svinegylle (Gellerup Skolevej 30)	24.987,21	36.472,69	5.996,20	9.011,50	232,05	348,79
Afsat ved afgræsning	186,95	273,63	16,79	31,19	1,79	2,81
Svinegylle (Lifstrup Hovedvej 43)	10.048,4	10.048,40	1.872,71	1.872,71	87,00	87,00
I alt	35.222,56	46.794,72	7.885,7	10.915,40	320,84	438,60

Tabel 18. Produceret mængde N og P i nudrift og i planlagt drift.

Der er lavet gylleaftaler, hvor der afsættes husdyrgødning svarende til 202,90 DE. Se tabel 19. På de ejede og lejede arealer bliver dyretrykket 1,4 DE/ha.

Husdyrgødning	Kg N	Kg P	DE
I alt produceret gødning	46.794,72	10.915,40	438,60
Afsat gødning til Knoldeflodvej 49	- 1.638	- 397,00	- 15,00
Afsat gødning til Knoldeflodvej 36	- 8.624,00	- 2.091,00	- 79,60
Afsat gødning til Lifstrup Hovedvej 61	- 11.719,00	- 2.844,00	- 108,30
Tilført gødning fra Ukendt leverandør	3.568,00	867,00	33,00
Husdyrgødning tilført ejede og lejede arealer	28.414,14	6.450,42	268,70

Tabel 19. Husdyrgødning tilført ejede og lejede udspretningsarealer i planlagt drift.

7.23 Nitrat til overfladevand - vandløb, søer og kystvande

Afvandingsopland

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander via mindre vandløb til Varde Å og Vadehavet, der er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (EF-habitatområde nr. 77: Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde, EF-habitatområde nr. 78: Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 49: Engarealer ved Ho Bugt, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57: Vadehavet, samt Ramsarområde nr. 27: Vadehavet).

En række af de naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for habitatområderne, er i større eller mindre grad følsomme over for en øget næringsstofbelastning af vandmiljøet. Det gælder sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, flodmundinger, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, samt vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand. Også en række fiskearter kan blive påvirket negativt, hvis levestederne forringes på grund af øget næringsstofbelastning, f.eks. Havlampret, Stavsild og Snæbel. Desuden kan en række fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområderne, blive påvirket negativt. Det gælder blandt andet ynglefuglene Klyde, Splitterne, Havterne og Fjordterne, samt trækfuglene Knopsvane, Knortegås, Gravand, Pibeand, Krikand, Spidsand, Hvinand, Stor skallesluger, Edderfugl, Blishøne, Strandskade, Lille kobbersneppe, Islandsk ryle og Almindelig ryle, der alle er afhængige af fødesøgning på søterritoriet. Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. Alle danske Ramsarområder indgår som dele af EF-fuglebeskyttelsesområder, således også Vadehavet.

Udvaskning

Samtlige bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer er placeret indenfor oplande, der er klassificeret som nitratklasse 2, for hvilke der er krav om en skærpelse af de generelle regler vedrørende den maksimale mængde husdyrgødning, der må udbringes pr. ha.

Arealerne er klassificeret som nitratklasse 2 fordi de ligger i opland til meget sårbart Natura2000 område, og har et N-reduktionspotentiale på 51-75 %.

For arealer der er beliggende i nitratklasse 2 gælder, at de som udgangspunkt kun må tilføres husdyrgødning svarende til 65 % af det generelle harmonitryk. Det betyder, at der uden virkemidler maksimalt må tilføres husdyrgødning svarende til 0,91 DE/ha. Beregninger i Farm-N i ansøgningsystemet viser at det svarer til en maksimal udvaskning på 83,7 kg N/ha/år.

Den samlede mængde kvælstof indeholdt i den udbragte husdyrgødning på husdyrbrugets udbringningsarealer vil ifølge ansøgningen stige fra 24.584,56 kg N/år før ændringen til 29.178,70 kg N/år efter ændringen. Det svarer til en samlet stigning på 4.594,14 kg N pr. år.

Det angivne sædskifte er S4, hvilket også er identisk med referencesædskiftet. Der stilles derfor ingen krav til sædskifte.

Ansøger ønsker at udbringe husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha. For at kunne dette, uden at overskride den maksimale udvaskning, ønsker ansøger at benytte sig af virkemidlet med at etablere flere efterafgrøder. Ved at etablere 8 % efterafgrøder udover det lovpligtige krav, viser udregninger i Farm-N at udvaskningen ved udbringning af 1,4 DE/ha bliver på 83,4 kg N/ha/år, hvilket er under den beregnede maksimale tilladte udvaskning.

Lovgivningens generelle beskyttelsesniveau er derfor opfyldt. Der er stillet vilkår om 8,0 % ekstra efterafgrøder i denne godkendelse.

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen ikke kan tillade eller godkende husdyrbrug, hvis det ansøgte vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv eller i kumulation med andre projekter og planer.

Miljøstyrelsen har i den elektroniske vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug fastlagt følgende afskæringskriterium for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevande: Et projekt for husdyrbrug kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

Kumulation:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Varde Kommunes vurdering:

Pkt. 1:

Ifølge Miljøstyrelsens offentliggjorte tal, har husdyrtrykket siden 2007 udviklet sig som følger i oplandet til Grådyb i Vadehavet:

2007	135.260 DE
2008	137.107 DE
2009	137.741 DE
2010	139.866 DE

Ovennævnte tal viser at husdyrtrykket i perioden 2007-2010 er steget svagt med 4.606 DE, svarende til 3,4 %. Dette står i modsætning til at udviklingen på landsplan for samme periode viser et samlet fald på 2,3 %.

Miljøstyrelsen vurderer i henhold til "supplement til den digitale vejledning af 28. februar 2011" at usikkerheden i de offentliggjorte tal for udviklingen i dyretrykket er på 5-10 %, og at en stigning i størrelsesordenen under 5 % ikke vil være problematisk i forhold til Habitatdirektivet. Dette skyldes at en så lille forøgelse i mængden af dyreenheder, og dermed husdyrgødning til markerne ikke vil give en merbelastning i vandområdet på over 1 % i den periode, hvor dette øgede dyretryk er til stede.

Varde Kommune har ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning i de aktuelle oplande, som har medført en øget nitratudvaskning.

Varde Kommune vurderer ikke at udvidelsen af dette husdyrbrug reducerer resultatet af andre gennemførte initiativer til reduktion af nitratudvaskningen.

Varde Kommune vurderer på baggrund af ovenstående at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil medføre væsentlige virkninger på miljøet som følge af nitratudvaskning til overfladevande.

Pkt. 2A og 2B

Ifølge Miljøstyrelsens elektroniske vejledning er det kritiske niveau for, hvornår der kan være tale om en skadevirkning, når nitratudvaskningen som følge af en husdyrproduktion udgør 5 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, dog således, at der indtræder en skadevirkning, når nitratudvaskningen som følge af en husdyrproduktion udgør 1 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, hvis udvaskningen sker til et lukket bassin og/eller til et meget lidt eutrofieret vandområde.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, som Grådyb i Vadehavet udgør en del af, er blandt andet "1130 Flodmundinger", "1150 Kystlaguner og strandsøer" og "1160 Større lavvandede bugter og vige", og kan derfor betragtes som et lukket bassin, hvorfor bidraget fra dette ansøgte projekt derfor maksimalt må udgøre 1 % af den samlede nitratudvaskning til området.

Nedenstående beregninger er udarbejdet i henhold til Miljøstyrelsens digitale vejledning:

Grådyb i Vadehavet

Opland til delområdet Grådyb i Vadehavet ifølge udkast til vandplan:	182.000 ha
Dyrket areal i oplandet til Grådyb i Vadehavet	122.000 ha
Øvrigt areal	60.000 ha
Reduktionspotentiale	51-75 % (middel 63 %)
Standardudvaskning fra rodzonen (sandjord)	78 kg N/ha/år
Udvaskning fra dyrkede arealer i oplandet (78 kg N/ha x 0,37 x 122.000 ha)	3.520.920 kg N/år
Udvaskning fra øvrige opland, naturbidraget (10 kg N/ha x 0,37 x 60.000 ha)	222.000 kg N/år
Udvaskning i alt fra opland	3.742.920 kg N/år

(Det dyrkede areal er anslået af Varde Kommune, bl.a. ud fra arealet på EU-markblokkene i oplandet)

Det ansøgte

Reduktionspotentiale	63 %
Areal til udbringning af husdyrgødning	191,44 ha
N-udvaskning i ansøgt drift med husdyrgødning	83,4 kg N/ha/år
N-udvaskning uden husdyrgødning	77,3 kg N/ha/år
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødningsdelen (beregnet i Farm-N)	6,1 kg N/ha/år
Samlede påvirkning af Natura2000 området fra ejendommen (83,4 x 0,37 x 191,44)	5.907 kg N/år
Samlede påvirkning af Natura2000 området, husdyrgødningsdelen (6,1 x 0,37 x 191,44)	432 kg N/år
Ansøgt N-bidrag fra projektet	1,6 promille
Ansøgt N-bidrag fra husdyrgødning af det samlede N-bidrag	0,1 promille

Ifølge beregningerne vil bidraget fra husdyrgødningen fra det ansøgte projekt udgøre mindre end 1 % af den samlede udvaskning til Grådyb i Vadehavet.

I henhold til ovenstående vurderer Varde Kommune at det ansøgte projekt ikke i sig selv vil medføre væsentlige virkninger på miljøet som følge af nitratudvaskning til overfladevande.

Samlet vurderer Varde Kommune at det ansøgte projekt ikke vil medføre målbare ændringer i næringsstoffkoncentrationen i Varde Å og Grådyb i Vadehavet, og at projektet hverken isoleret set, eller i kumulation med andre projekter vil påvirke de internationale naturbeskyttelsesområder ved Varde Å og Grådyb i Vadehavet væsentligt som følge af nitratudvaskning fra ejendommens arealer.

7.24 Nitrat til grundvand

27,81 ha er placeret i nitratfølsomt indvindingsområde. Kvælstofudvaskningen for disse arealer er beregnet til 61 mg nitrat pr. liter. Dette er en reduktion på 2 mg nitrat pr. liter i forhold til nudriften. Loven fastlægger, at hvis udvaskningen af kvælstof fra rodzonen beregnes til at være over 50 mg nitrat/l i nudrift, må den ikke stige i den ansøgte produktion. For at overholde kravet anvendes 8,0 % efterafgrøder udover plantedirektoratets generelle krav.

Husdyrloven fastlægger, at hvis der forligger en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, der omfatter et projekts udbringningsarealer, skal retningslinier heri være styrende for miljøgodkendelse af projektet. Varde Kommune har ikke udarbejdet indsatsplaner til beskyttelse af grundvandet.

Samlet konkluderer Varde Kommune, at den ansøgte tilførsel af husdyrgødning, med de stillede vilkår, ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

7.25 Fosfor

Alle husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende i oplande til Natura2000 vandområder der er overbelastet med fosfor

Af ejendommens udbringningsarealer er 0,85 ha beliggende i lavbundsområde. Disse ligger okkeklasse 1 og klassificeres som fosforklasse 2. Resten af arealerne ligger i fosforklasse 0.

Alle arealer er i ansøgningen angivet som JB1 og JB3.

Fosfortildelingen til arealerne stiger som følge af denne miljøgodkendelse fra i alt 5.541,70 kg P svarende til 28,9 kg P/ha til i alt 6.662,41 kg P, svarende til 34,8 kg P/ha. Det svarer til en stigning på i alt 1.120,71 kg P, svarende til 5,9 kg P/ha.

Sædskiftet er angivet som S4, hvilket er identisk med referencesædskiftet. Der bliver således i ansøgt drift tale om et P-overskud på 13,7 kg P/ha.

Ansøgningsprogrammet udregner på den baggrund at der maksimalt må tildeles udspretningsarealerne 7.029,21 kg P. Der tilføres 6662,41 kg P. Dette er 366,8 kg P mindre end tilladt.

Det generelle beskyttelsesniveau for fosfor er derfor overholdt.

Ingen af bedriftens udbringningsarealer har en hældning på mere end 6 grader. Varde Kommune vurderer at der ved overholdelse af de generelle bræmme krav ikke er fare for overfladeafstrømning til vandløb.

I henhold til oplysninger fra Miljøcenter Ribe er den samlede årlige fosfortilførsel til Vadehavet fra kilder i det tidligere Ribe Amt og fra landområder i det tidligere Vejle og Sønderjyllands amter på 250 tons. Tallene er et gennemsnit over tilførslen fra år 2001 til og med år 2005.

Udvidelsen af bedriften medfører at fosforoverskuddet på bedriften stiger fra 7,8 kg P/ha til 13,7 kg P/ha. Dvs. at det totale fosforoverskud på bedriften stiger fra 1.493 kg til 2.622 kg.

Der findes for tiden ingen beregningsværktøjer, som kan beregne hvor stor en del af det overskydende fosfor, som vil blive udvasket.

Varde Kommune vurderer at udvidelsen af husdyrholdet ikke vil påvirke de internationale naturbeskyttelsesområder væsentlig da:

- Fosforudledningen til Vadehavet forventes i henhold til basisanalyserne for vand- og naturplanerne for Vadehavet at falde frem mod 2015.
- Fosforudledningen siden 1980 er reduceret i henhold til basisanalyserne for vand- og naturplanerne for Vadehavet.
- Dyreenhedsfinationen af kvæg er ændret.
- Da husdyrbestanden og dyretrykket i oplandet til Vadehavet ikke forventes at stige væsentlig.

7.26 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Anlægget

I henhold til § 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelige udbredt i Varde Kommune. Spidssnudet frø forventes at forekomme i forbindelse med naturområder i Varde Kommune, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudet frø. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 1,2 km nord for ejendommen. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Udspretningsarealer

Spidssnudet frø er almindeligt forekommende i Varde Kommune. For at sikre frøens levesteder ikke bliver negativt påvirket af udbringningen af husdyrgødning stiller Varde Kommune vilkår om, at der skal etableres 2 m dyrkningsfrie bræmmer rundt § 3 beskyttede søer i henhold til Natyrbeskyttelsesloven. I nærheden af mark 31-0 ligger en § 3 beskyttet sø. Det vurderes at der er 3 m fra det dyrkede areal til den § 3 beskyttede sø.

Der er i området ved ejendommens udspretningsarealer registreret en forekomst af birkemus, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV. Dette betyder, at Varde Kommune skal sikre

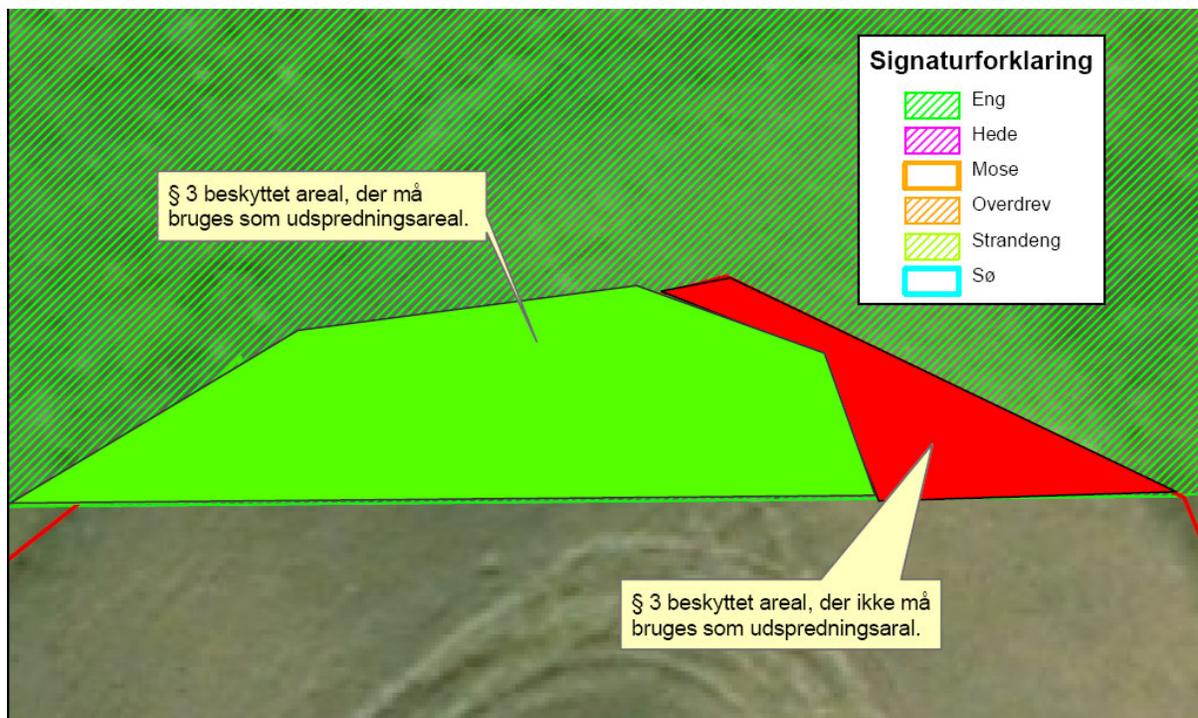
artens levesteder i forbindelse med tilladelser og miljøgodkendelser. En af truslerne for birkemus er øget næringsbelastning med efterfølgende tilgroning af § 3-arealerne langs udspretningsarealerne. Af hensyn til forekomsten af birkemus i området gælder følgende i en 10 meter bred bræmme langs et engeareal (gul linie på figur 16):

1. Gylle må kun nedfældes.
2. Fast husdyrgødning må ikke udsprede
3. Kunstgødning må kun placeres, og ikke udsprede

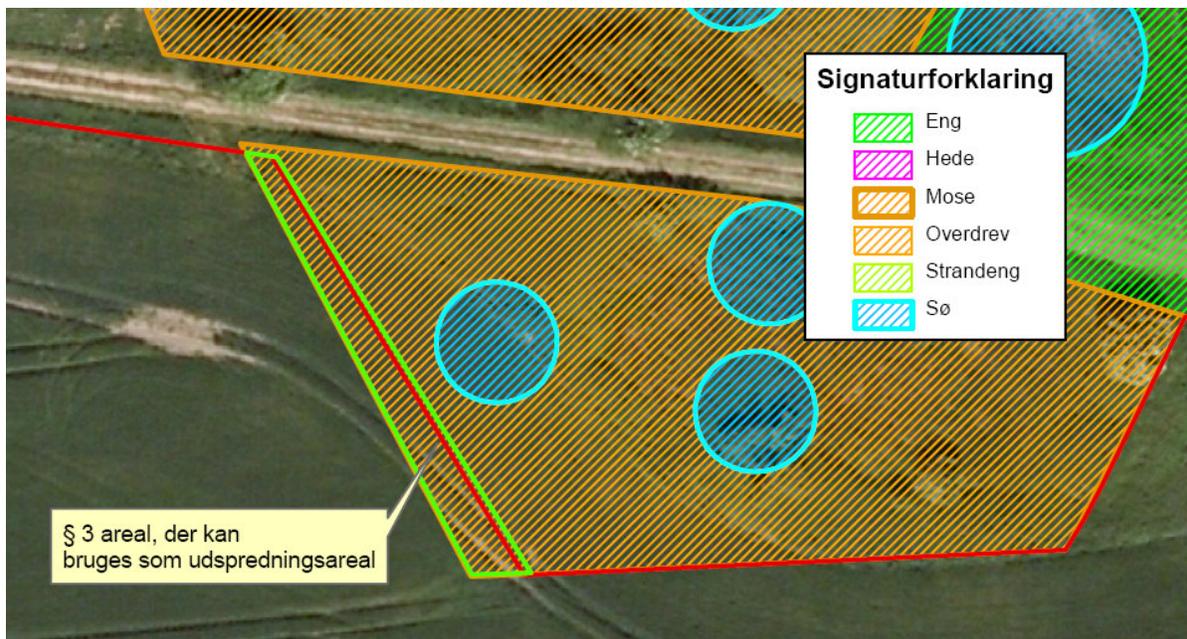
7.27 Udbringningsarealer – Øvrige forhold

§ 3 områder

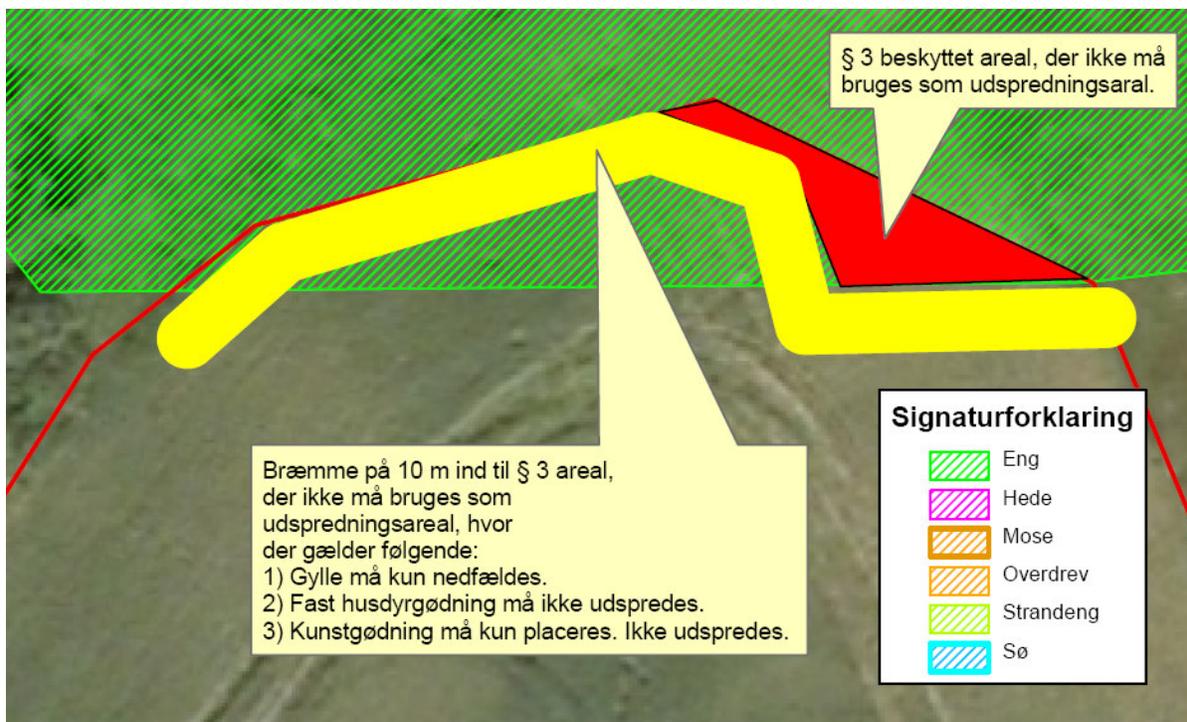
En lille del af mark 10-0 og mark 25-0 er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Luftfoto 1992 og tidligere viser hvilke områder, der har været dyrket før 1992. Figur 14 og 15 viser hvilken del af det § 3 beskyttede areal, der må og ikke må bruges som udspretningsareal i henhold til luftfoto fra 1992.

Figur 14: Rød område viser § 3 beskyttet areal på mark 10-0, der ikke må bruges som udbringningsareal.

Figur 15: § 3 beskyttet areal på mark 25-0 der må bruges som udbringningsareal.

Figur 16: Bræmmer på mark 10-0.

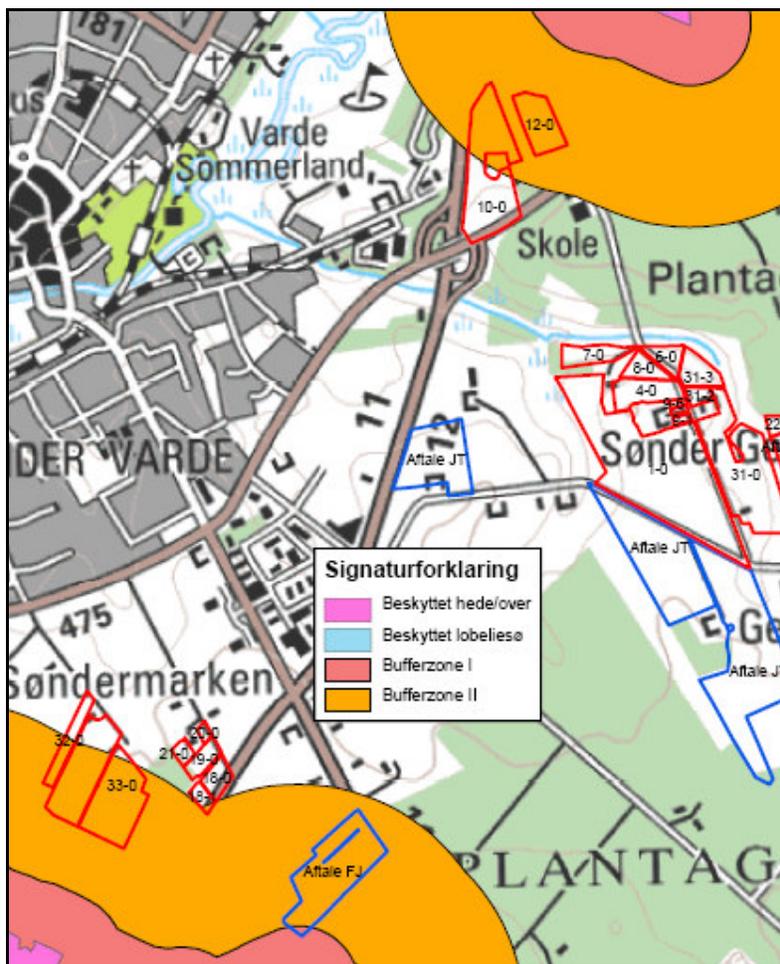
§ 3 arealer, der ligger op ad udspretningsarealet

En del af udspretningsarealet ligger op ad arealer, der er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. De fleste af disse arealer er ikke kvælstoffølsomme. På mark 10-0 stilles vilkår om bræmmer for at beskytte birkemusen. Varde Kommune vurderer at det ikke er nødvendigt at stille vilkår om bræmmer til andre arealer, der ligger op ad arealer, der er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

§ 7 områder

Ingen af udspretningsarealer ligger i eller op ad arealer, der er omfattet af § 7 i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug".

Der er krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på de arealer, som ligger indenfor 1000 m fra et § 7 område, såfremt udbringningen sker på sort jord eller græsmarker. Mark 12-0 og dele af mark 10-0, 32-0, 33-0 og 18-1 ligger indenfor 1.000 m fra et § 7 område. Se figur 17.

Figur 17: Bufferzone til § 7 områder.

Natura 2000 områder

Ingen af udspretningsarealerne ligger i eller op ad internationale naturbeskyttelsesområder.

Fredede områder

Ingen af udspretningsarealerne ligger i eller op ad fredede arealer.

Fortidsminder og diger

Der er ingen fortidsminder eller beskyttede sten- og jorddiger i eller op ad udspretningsarealet.

7.28 Vurdering af 3. mandsarealer

Der afsættes husdyrgødning til Knoldeflodvej 36, Knoldeflodvej 49 og Liftstrup Hovedvej 61. De har alle en miljøgodkendelse i henhold til § 16 i Lbk nr. 1486 af 4. december 2009

om miljøgodkendelse af husdyrbrug, der tillader at de modtager husdyrgødning fra Gellerup Skolevej 30.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektiv giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Jævnfør Husdyrlovens § 19 skal kommunen sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Miljøstyrelsen har udgivet en række vejledende BAT-standardvilkår, som Varde Kommune blandt andet bruger som grundlag til vurdering af BAT-niveauet på husdyrbruget. Derudover indgår også kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument) og Miljøstyrelsens Teknologiliste og Teknologiblade i Varde Kommunes vurdering af, om husdyrbruget lever op til BAT. I BAT-vurderingen indgår disse hovedpunkter:

- Ammoniak
- Nitrat
- Fosfor
- Fodringsstrategi
- Management
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning

I de følgende afsnit følger ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT, samt Varde Kommunes vurdering af om ansøger lever op til det niveau, som Varde Kommune fastlægger som BAT-niveauet for projektet.

7.29 BAT - Ammoniak

Nedenstående er vist Varde Kommunes beregning af BAT-niveau for udledning af ammoniak i henhold til Vejledende emissionsværdier opnåelige ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT) fra Miljøstyrelsen for Gellerup Skolevej 30. Staldnummer henviser til numrene på figur 5.

Stald 1.1.1 Staldafsnit – Farestald (1)

Eksisterende farestald, Kassestier med delvis spaltegulv:

280 søer x 0,80 kg N/årsso = 224 kg N

Stald 1.1.2 Staldafsnit – Drægtighedsstald (2)

Eksisterende drægtighedsstald, der ikke renoveres.

Løsgående, delvis spaltegulv

200 søer x 2,21 kg N/årsso = 442 kg N

Eksisterende stald, der renoveres.

Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv.

136 søer x 2,7 kg N/årsso x 1/3 = 122,40 kg N

Stald 1.1.3 Staldafsnit – Farestald (3)

Eksisterende stald, der ikke renoveres.

Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv.

420 søer x 0,8 kg N/årsso = 336,00 kg N

Eksisterende stald, der renoveres
(Da der er tale om en udvidelse af antal stipladser) og
 $64 \text{ søer} \times 2,7 \text{ kg N/årsso} \times 1/3 =$ 57,60 kg N

Stald 1.1.4 Staldafsnit – Løbestald (4)
Eksisterende drægtighedsstald, der ikke renoveres.
Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
 $121 \text{ søer} \times 1,87 \text{ kg N/årsso} =$ 226,27 kg N

Eksisterende stald, der renoveres.
 $84 \text{ søer} \times 2,7 \text{ kg N/årsso} \times 2/3 =$ 151,20 kg N

Stald 1.1.5 Staldafsnit – Smågrisesald (5)
Stalden udvides med 1.000 stipladser. Normal produceres der 6,5 grise fra 7,3 til 32 kg pr. stipladse. Dvs. at der er 6.500 smågrise, der kommer til at gå i nyrenoverede stalde.

Eksisterende smågrisesald, der ikke renoveres.
 $21.400 \text{ smågrise fra } 7,3 \text{ til } 32,0 \text{ kg} \times 0,071 \times 1,0976 =$ 1.667,59 kg N

Referenceligning for N ab dyr = (afgangsvægt – indgangsvægt) $\times$ (20,95 + 0,177 $\times$ (afgangsvægt + indgangsvægt)) = (32 kg – 7,3 kg) $\times$ (20,95 + 0,177 $\times$ (32 kg + 7,3 kg)) = 689,28

Emissionsgrænseværdi 05/06 $\times$ 689,28/628 = Emissionsgrænseværdi 05/06 $\times$ 1,0976

Den del af stalden der renoveres.
 $6.500 \text{ smågrise fra } 7,3 \text{ til } 32,0 \text{ kg} \times 0,06 \text{ kg N/smågris} \times 1,0976 =$ 428,06 kg

Stald 1.1.6 Staldafsnit – Drægtighedsstald (6)
Eksisterende drægtighedsstald, der ikke renoveres.
Løsgående, delvis spaltegulv
 $395 \text{ søer} \times 2,21 \text{ kg N/årsso} =$ 872,95 kg N

Stald 1.1.7 Staldafsnit – Drægtighedsstald (7)
Eksisterende drægtighedsstald, der ikke renoveres.
Løsgående, delvis spaltegulv
 $100 \text{ søer} \times 2,21 \text{ kg N/årsso} =$ 221,00 kg N

Stald 1.1.8 Staldafsnit – Køer
Køer, der er udegående hele året 0,00 kg N

BAT-niveau for ejendommen: 4.749,07 kg

Samlet ammoniakemission i henhold til ansøgning: 4.743,97 kg

Ansøgningen overholder krav til BAT med 5,1 kg

Ovenstående viser at Varde Kommunes beregnede BAT-niveau for projektet på Gellerup Skolevej 30 er beregnet til 4.749,07 kg NH₃-N og projektets reelle ammoniakemission er på 4.743,97 Kg NH₃-N. Projektet har således en total ammoniakemission på 5,1 Kg NH₃-N mindre end det beregnede BAT-niveau. Varde Kommune vurderer således, at § 19 i Husdyrloven er sikret, da projektet overholder Miljøstyrelsens vejledende BAT standard vilkår.

BAT-niveauet er opnået ved at der bliver teltoverdækning på den nye gylletank, foder til smågrise har et maksimal råproteinindhold på 158,50 gram pr. FE og foderforbruget ved smågrise er maksimal 1,96 FE/kg.

7.30 BAT - Nitrat

Miljøstyrelsen har i deres vejledende BAT-standardvilkår til svin på gyllesystemmer redegjort for, hvorfor de vurderer at BAT-niveauet for udvaskning af nitrat på landsplan allerede er nået. Miljøstyrelsen vurderer at niveauet som er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat ved anvendelse af husdyrgødning i marken allerede er opnået via krav, som er fastsat i lovgivningen i relation til håndtering af husdyrgødning.

Miljøstyrelsen har listet de teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Teknikkerne er rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof. Disse teknikker er følgende:

- Teknikker i marken, der sørger for, at gyllen fordeles bedst muligt til de afgrøder, som har størst mulighed for at udnytte det tilførte kvælstof
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstperiode med henblik på udnyttelse i den efterfølgende vækstsæson
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof, kan medvirke til at øge udnyttelsen i marken. Dette er for eksempel separeringsteknikker i kombination med afbrænding eller afgangning af den faste fraktion af husdyrgødningen

Miljøstyrelsen ligger forskellige parametre til grund for deres vurdering af, at BAT-niveauet for udvaskning af nitrat allerede er opnået på landsplan. Miljøstyrelsen beskriver følgende parametre som igennem tiden og som fortsat reducerer udvaskningen af nitrat:

- I forbindelse med gennemførelsen af serien af vandmiljøplaner er en stor del af de virkemidler, der kan reducere den del af nitratudvaskningen, som stammer fra husdyrgødningen, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat harmonikkrav samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.
- Endvidere er der i medfør af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning. Flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 som elementer, der kan indgå i vurderingen af BAT.

Miljøstyrelsen beskriver, at markforsøg tyder på, at det i praksis er vanskeligt at opnå en yderligere forbedring af kvælstofudnyttelsen af husdyrgødningen på bedriftsniveau. Dette ville kræve, at husdyrgødningen kun tildeles de afgrøder, der giver den højeste effekt, og at der udelukkende anvendes nedfældning - også på arealer med lerjord. Miljøstyrelsen vurderer, at en sådan omfordeling vil være relativt bekostelig i forhold til den begrænsede miljøeffekt på udvaskningen, der kan opnås ved yderligere tiltag. Alternative teknikker, der separerer husdyrgødningen i en fast og flydende del, har ikke indgået i Miljøstyrelsens vurdering, da miljøeffekten er betinget af, at den faste del kan afsættes og dermed ikke udbringes på arealerne. Miljøstyrelsen vurderer dog umiddelbart, at disse teknologier vil være relativt dyre opgjort pr. kg reduceret N set i forhold til de virkemidler, der allerede er indført gennem den generelle regulering af udbringning af husdyrgødning i husdyrgødningsbekendtgørelsen

På denne baggrund er det Miljøstyrelsens og Varde Kommunes vurdering, at det niveau, som er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat ved anvendelse af husdyrgødning i marken allerede er opnået via krav, som er fastsat i lovgivningen i relation til håndtering af husdyrgødning. Der er derfor ikke efter Varde Kommunes opfattelse grundlag

for at fastlægge yderligere vilkår til anvendelse af BAT med henblik på at begrænse nitratudvaskningen fra arealerne drevet under Gellerup Skolevej 30.

7.31 BAT - Fosfor

I henhold til "Vejledende emissionsværdier opnåelige ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT)" fra Miljøstyrelsen må et husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravæning i gyllebaserede staldsystemer maksimalt udlede 23 kg P/DE ab lager. Et husdyrbrug med konventionel produktion af smågrise må maksimalt udlede 27,8 kg P/DE ab lager.

Beregning af BAT-niveau for Gellerup Skolevej 30:

209,29 DE i søer med smågrise indtil 7,3 kg:	209,29 DE x 23 kg P/DE =	4.813,67 kg P
139,50 DE i smågrise:	139,50 DE x 27,8 kg P/DE =	3.878,10 kg P
2,81 De i ammekøer med opdræt		<u>31,19 kg P</u>
BAT-niveau for ejendommen:		8.722,96 kg P

Den elektroniske ansøgning viser at husdyrgødningen fra Gellerup Skolevej 30 i ansøgt drift indeholder 8.677 kg P. Dette er mindre end BAT-niveauet for ejendommen.

Varde Kommune vurderer med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning at Gellerup Skolevej 30 lever op til BAT med hensyn til fosfor.

7.32 BAT – Fodringsstrategi

Ansøgers tiltag:

Alt foderet indkøbes, så der vides nøjagtigt hvad der indgår i foderblandingerne. Smågrisene fasefodres, så der anvendes flere blandinger for bedre at kunne ramme grisenes aktuelle behov for næringsstoffer i en bestemt periode. Der indkøbes mineralblandinger, der alle ligger på niveau med eller under normerne, der er indenfor grænserne nævnt i BREF-dokumentet.

Ansøger har specifikt valgt at nedsætte mængden af råprotein pr. foderenhed ved fodring af smågrise (158,5 g. råprotein/FE) for at minimere udledning af kvælstof og ammoniak til omgivelserne. Fodring med den lavere mængde råprotein, uden det går ude over grisenes tilvækst, kan netop lade sig gøre grundet kombination af fasefodring, indkøb af foderstoffer hvor der nøjagtigt vides hvad der er i foderet og management omkring fodring. Fordelene ved fasefodring er en lavere foderpris, mulighed for skåneblandinger til de mindste grise og reduceret udskillelse af fosfor og kvælstof. Ulemperne er øgede omkostninger i form af foderanlæg og større krav til driftslederen til udskiftning af foder på et bestemt tidspunkt.

Der tilsættes fytase til foderet til smågrisene for at opnå en større udnyttelse af fosforet i foderet. En forudsætning i ansøgningen er desuden at foderforbruget hos smågrise maksimal er 1,96 FE/kg tilvækst. Det giver følgende korrektionsfaktor:

$$((\text{FE pr. produceret gris} \times \text{gram råprotein pr. FE}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,026 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/0,628 =$$

$$(((32 \text{ kg} - 7,3 \text{ kg}) \times 1,96 \text{ FE/kg}) \times 158,50/6250) - ((32 \text{ kg} - 7,3 \text{ kg}) \times 0,026 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/0,628 = 0,93$$

Varde Kommunen vurderer, at ansøgers tiltag på punktet foder lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-niveauet for projektet.

7.33 BAT - Management

Ansøgers tiltag:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om, at bedriften er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning. Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, så forholdsregler i forbindelse med uheld som kemikalier, gylle og brand m.v. er beskrevet.

Forslag til BAT for svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Uddannelse af medarbejdere
- Journal over forbruget af vand, energi, foder, spild samt spredning af gødning på markerne
- Nødfremgangsmåde til at håndtere uheld
- Reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikrer driften og renholdelse af bygninger og udstyr
- Planlægning af logistik såsom levering af materiale og fjernelse af produkter og spild
- Planlægge korrekt gødskning af markerne

I projektet lægges hovedvægten på, at der føres journal over forbruget af vand, energi og gødning, planlægning af gødskning af markerne samt renholdelse af husdyrbruget.

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet management lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-niveauet for projektet blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet management.

7.34 BAT - Forbrug af vand og energi

Ansøgers tiltag:

- Der er etableret drikkekopper med opsamlingskar under i alle staldanlæg. En drikkekop er en vandingsenhed, hvor dyrene ved at trykke på en ventil lukker vand ud i en kop/skål. Der bliver forbrugt mindre vand end ved drikkekar.
- Der vil blive etableret højtryksrens til vask af stierne. Stierne iblødsættes inden vask.
- Defekte drikkekopper udskiftes.
- Der er årlig registrering af vandforbrug i regnskab.
- Der er lavenergi undertryksventilation eller ligetryksanlæg, der både har mekanisk luftindtag og afkast, hvorfor energiforbruget derfor normalt er større end for et undertryksanlæg. Begge har dog et mindre energiforbrug end overtryksventilation.
- Der er serviceaftale på ventilationen.
- Der er trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov og giver dermed lavest mulig forbrug af energi.
- AI ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Ved vask af stalde bliver også ventilatorer vasket, så snavs, der kan yde modstand og forøge strømforbruget, fjernes.
- Ventilationssystemet efterses løbende for driftsforstyrrelser.

Forslag til BAT til svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Reduktion af vandforbruget ved at anvende højtryksrensere til rengøring af staldene
- Registrering af vandforbrug
- Regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget
- Detektion og reparation af lækager
- Naturlig ventilation
- Optimering af ventilationssystemet
- Hyppige eftersyn og rengøring af luftkanaler
- Anvendelse af lav-energiebelysning

Varde Kommunen vurderer, at ansøgers tiltag på punktet forbrug af vand og energi lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-standard for projektet blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet forbrug af vand og energi.

7.35 BAT - Opbevaring

Ansøgers tiltag:

- Gyllebeholdere tjekkes for inspektion og vedligeholdelse en gang om året, oftest i forbindelse med forårsudbringning af gyllen. Der er flydelag på gyllen på de eksisterende tanke og den nye gylletank der opføres i forbindelse med dette projekt vil blive med fast overdækning.
- Flydelaget kontrolleres efter omrøring og udkørsel, så det sikres at der senest 14 dage efter igen er et stabilt flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnligt, hvilket sikrer, at der altid er minimal emission af ammoniak. Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene. Tankene er tilmeldt lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.
- Den nye gyllebeholder overdækkes med fast telt.
- Overdækning af eksisterende gylletanke med fast telt eller låg er fravalgt, da anvendelse af denne teknik vil være forholdsvis dyr pr. reduceret kg kvælstof. Prisen for overdækning af en tank er ca. 150.000 kr. Den opnåede ammoniakreduktion ved overdækning vil repræsentere ca. 203 kg N/år, hvorfor prisen pr. kg N reduceret virker uforholdsmæssigt dyr.

Forslag til BAT til svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Stabil og tæt gyllebeholder, der efterses hvert år
- Omrøring kun lige før tømning
- Fast låg
- Flydelag
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg
- Placering af markstak langt fra naboer, vandløb og markdræn
- Mekanisk adskillelse af gyllen
- Anaerob behandling i et biogasanlæg
- Aerob behandling af den flydende del

Forslag til BAT ifølge Miljøstyrelsens Teknologiblade er:

- Forsuring af kvæggylle
- Overdækning
- Gylleseparation

Varde Kommunen vurderer, at ansøgers tiltag på opbevaring lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-standard for projektet blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet opbevaring.

7.36 BAT - Udbringning

Ansøger tiltag:

- Der udarbejdes hvert år mark- og gødningsplan, hvor det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.
- Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger eller nedfælder. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Miljøstyrelsen har i deres vejledende BAT-standardvilkår til svin på gyllesystemmer redegjort for, hvorfor de vurderer at den nuværende lovgivning er BAT i forhold til udbringning af gylle.

Miljøstyrelsen beskriver, at de teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling). I forbindelse med serien af gennemførte vandmiljøplaner samt ammoniakbehandlingsplanen er en stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniaktabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af gylle gælder således, at gyllen som minimum skal udbringes med slanger og dermed ikke må bredspredes. Endvidere skal gyllen på sort jord være nedbragt senest 6 timer efter udbringning.

Miljøstyrelsen beskriver videre at der fra den 1. januar 2011 (senere dispensation frem til den 1. maj 2011) er fastsat regler om nedfældning i sort jord og græsmarker. Miljøstyrelsen vurderer at disse lovbundne virkemidler reducerer ammoniakfordampningen ved udbringning af gylle på sort jord fra 20-30 % af total N til under 1 % - det vil sige en reduktion på ca. 95 % i forhold til udbringning ved bredspredning. I vinterafgrøder vurderes de lovbundne virkemidler at reducere ammoniakfordampningen fra ca. 30 % til ca. 12 % - det vil sige en reduktion på ca. 60 % i forhold til bredspredning.

En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning i vinterafgrøder vil kunne opnås ved nedfældning. Miljøstyrelsen vurderer at omkostninger ved denne teknologi er uforholdsmæssig høje, da nedfældning af husdyrgødning kan medvirke til udbyttetab og desuden medfører en øget udledning af drivhusgasser. Miljøstyrelsen beskriver at alternativt vil svovlsyrebehandling af gylle kunne medvirke til at reducere ammoniakfordampningen i marken, men denne teknologi vurderes at være uforholdsmæssig dyr at indføre alene af hensyn til miljøeffekten i marken.

På denne baggrund er det Miljøstyrelsens og Varde Kommunes opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken. Der er derfor ikke efter Varde Kommunes

opfattelse grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på Gellerup Skolevej 30.

7.37 Fravalg af BAT

Gyllekøling er fravalgt, da udvidelse sker i eksisterende stalde og da etablering af gyllekøling vil medføre, at alt inventaret og gulv skal brydes op. Det er som nævnt i BAT-bladet om "Køling af gylle i svinestalde", ikke umiddelbart muligt at etablere gyllekøling i eksisterende stalde.

Etablering af forsuring af gyllen i hele anlægget for at reducere ammoniakfordampningen vil, ud over totalrenovering af gulvene, koste ca. 1,4 millioner kr. i investering og årlige omkostninger på ca. 200.000 kr. (jf. Miljøstyrelsens notat om forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT-teknologier af 17. marts 2009).

Beregningerne er udarbejdet i forbindelse med en nyetablering, og det kan således være dyrere at etablere forsuring i eksisterende stalde. I dette projekt er der flere separate stalde og gyllekanaler, hvorfor anlægsomkostninger vurderes at være meget større end værdierne anført i beregningerne. På baggrund af de eksisterende staldes udformning og med udvidelse på ca. 117 DE, vurderes investeringen ikke at være proportional. Denne teknologi er derfor fravalgt.

Varde Kommune vurderer at fravalg af BAT er tilstrækkelig beskrevet.

7.38 Samlet BAT-vurdering

Varde Kommune vurderer, at der løbende er gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger så som at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige, ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Ansøger lever op til Varde Kommunes fastsatte niveau for BAT for projektet. Varde Kommune vurderer derfor at ansøger lever op til lovgivningens krav om BAT.

8 Egenkontrol

- Der overvåges ved gyllepumpning.
- Der føres logbøger over flydelag i gyllebeholderne.
- Elektriker tilkaldes løbende for vedligeholdelse af elinstallationer.
- Landbrugsmaskiner vedligeholdes af smed.
- Der er daglige rutiner for eftersyn af staldinventar og ventilation.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan.
- Der udføres 10 årlige beholderkontroller.

Varde Kommune vurderer at niveauet af egenkontrol er passende.

9 Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Varde Kommune.

Restindholdet i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, mens nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes. Ved afblænding vil påfyldningsstuds og udluftningsrør blive fjernet.

Gødnings- og ensilageanlæg rives ned og al materiale bortskaffes som affald i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsmæssigt affald i Varde Kommune. Der udarbejdes en plan med tidspunkt for anden indretning og opbygning af staldbygninger til anden anvendelse, eller alternativt en plan med tidspunkt for nedrivning af staldbygningerne.

Varde Kommune vurderer, at tiltagene er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare.

10 Alternative muligheder

En overvejelse har været at udvide besætningen til 1.000 årssøer og bygge nyt i stedet for at renovere de eksisterende bygninger.

Hvis ovenstående projekt ikke gennemføres vil bedriften med tiden blive mindre rationel, således at der er svært at følge med i konkurrencen.

11 Nabohøring

Projektet er sendt til høring hos følgende naboer i perioden fra den 31. maj til den 12. juli 2011:

Naboer

- Tine Eggertsen og Peter Rast Sørensen, Gellerup Skolevej 24, 6800 Varde (Beboelse)
- Anton Magnus Hansen, Gellerup Skolevej 31, 6800 Varde (Landbrug)
- Søren Christian Hansen, Knoldeflodvej 26, 6800 Varde (Landbrug)

Forpagtede arealer:

- Hans Christian Lauridsen, Gl. Gellerupvej 7, 6800 Varde
- Karin og Christian Burgaard, Gl. Gellerupvej 1, 6800 Varde
- Hans Henrik Pedersen, Knoldeflodvej 47, 6800 Varde
- Svend Aage Pedersen, Søndervangvej 18, 6800 Varde
- Anton Toft Baun, Skadehøjvej 10, 6800 Varde
- Anton Magnus Hansen, Gellerup Skolevej 31, 6800 Varde

Aftalearealer:

- Flemming Hvelplund Jensen, Knoldeflodvej 49, 6800 Varde
- Jørgen Thomsen, Knoldeflodvej 36, 6800 Varde
- Flemming Jespersen, Lifstrup Hovedvej 61, 6715 Esbjerg N

I forbindelse med nabohøringen er der kommet følgende bemærkninger fra Tine Eggertsen og Peter Rast Sørensen, Gellerup Skolevej 24, 6800 Varde:

Udvidelse med en ekstra gyllebeholder på Gellerup Skolevej 30 vil ikke genere os, når kravene om overdækning og beplantning overholdes. Med hensyn til beplantning vil vi dog gerne komme med følgende forslag. Jf. udkastet til miljøgodkendelsen er det anført at der skal plantes et 3-rækket læhegn rundt om den nye gyllebeholder og hen forbi den eksisterende gyllebeholder. Vi vil gerne anbefale at det nye læhegn kommer til indeholde min. 20 % nåletræer. Årsagen hertil er at et rent løvtræs læhegn i vinterhalvåret kun har en begrænset visuel dækning. Det eksisterende læhegn der ligger øst for det nye hegn er i vinterhalvåret meget åben og man kan med lethed se de bagvedliggende bygninger mm. fra stor afstand. Da nåletræer er grønne hele året vil de medføre at den visuelle afskærmning af de tekniske anlæg også vil bevare en vis effekt i vinterhalvåret.

Ansøger har oplyst at han er villig til at etablere et læhegn, der indeholder minimum 20 % nåletræer. Da Varde Kommune ønsker at læhegnet skal bestå af af hjemmehørende og egns karakteristiske træer og buske, og at læhegnet skal bestå af forskellige slags træer, stiller Varde Kommune vilkår om at læhegnet skal bestå af 20 % fyrretræer.

12 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, naturen og naboerne sammenholdt med den nuværende produktion, hvis de i miljøgodkendelsen opstillede vilkår overholdes.

Varde Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til, at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

13 Bilag 1. Beredskabsplan for Gellerup Skolevej 30

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejerdommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i gul mappe på kontoret/_____

Kopi af beredskabsplanen findes i gul mappe på kontoret/_____

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrycer m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i ntaldir og har nr. 76941416

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	<u>79946800</u>	dag eller nat	-11-
Falck	kontaktes på telefon	<u>70102030</u>	dag eller nat	-7-
Brandvæsen	kontaktes på telefon	<u>70102030</u>	dag og nat	-1-
Lægevagt	kontaktes på telefon	<u>70110707</u>	dag eller nat	-11-
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	<u>75180216</u>	dag eller nat	-11-
Landbocenteret	kontaktes på telefon	<u>76941700</u>	dag eller nat	
Dyrlæge	kontaktes på telefon	<u>40407515</u>	dag eller nat	-11-
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	<u>73261200</u>	dag eller nat	
Elektriker	kontaktes på telefon	<u>40331919</u>	dag eller nat	-11-
Smeden	kontaktes på telefon	<u>75168038</u>	dag eller nat	-11-
VVS	kontaktes på telefon	<u>75168038</u>	dag eller nat	-11-
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	<u>97119755</u>	dag eller nat	-11-

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand

Er der tilskadekomne - hvor mange -

Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren, ... på tlf. 2533 0989

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed

Hvor det brænder

Brandens omfang

Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

.....
.....
.....

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112

oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, ... på tlf. *25330489*

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. .... *74946800 + 70102030*

Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til .... drænbønd placeret ..... (se bilag ~~1~~ *ingen*)
Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe ..... (se bilag ~~1~~ *1*)

Hvis gyllen løber i vandløbet vil det påvirke ..... dambrug~~er~~^{pa} .....

Kontakt dambruger ..... på tlf. .... eller
Medhjælp/fodermester ..... på tlf. ....

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

..... *halmballer*
.....
.....

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, ... på tlf. ..25 33 09 80

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. ....79946200 + 70102030

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret ..... (se vedlagte kort).
Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks.
olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe ..... (se vedlagte
kort)

Hvis mælk, kemikalier eller olie er løbet i vandløbet vil det påvirke ..... ~~dambrug~~ på .....

Kontakt dambruger ..... på tlf ..... eller
Medhjælp/fodermester ..... på tlf .....

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med
kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

1) savsmuld.

.....
.....

I ..... samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at
opsuge spildte væsker.

STOPHNER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved stald 1 SE BILAG 1

I _____ -stald sidder stophane ved _____
I _____ -stald sidder stophane ved _____

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: tejsrum SE BILAG 1

EI-tavle sidder ved: _____

Nye 16 ampere sikringer opbevares i tejsrum
Nye 12 ampere sikringer opbevares i tejsrum
Nye 10 ampere sikringer opbevares i tejsrum

Der bruges automatsikringer.

Afbryder til plumestald sidder ved blomst/tejsrum
Afbryder til ny fane sidder ved tejsrum
Afbryder til _____ sidder ved _____
Afbryder til _____ sidder ved _____

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åbent.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til 7015010 og forhør om varigheden af udfaldet.
Telefon nr. _____

Eventuelt i værdsæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved held.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalerummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

